Nº № 202-203 (2513 - 2514)

Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах

УП «Народная воля». Кошт — свабодны.

Да ўвагі!

Хто не зрабіў перадаплату і хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Шаноўныя чытачы!

Па пытаннях распаўсюджвання газеты жыхары сталіцы могуць звяртацца па тэлефоне 206-63-93, усе астатнія — па тэлефоне 206-68-71.

АФІЦЫЙНА

Гуляць, але не губляць галавы

Працоўны дзень з 2 студзеня 2007 года (аўторак) пераносіцца на 30 снежня 2006 года (субота).

Адпаведную пастанову прыняў Савет міністраў.

Ул.інф.

Будуць ведаць, як учыняць бойку ў электрычцы

У суд Мінскага раёна перавых хуліганскіх дзеяннях. дадзена справа пра бойку ў электрычцы "Мінск—Пухавічы". Абвінавачанымі сталі адміністрацыйным пяць хлопцаў ад 18 да 20 гадоў. другі — меў крым Чацвярых вінавацяць у хуліганскіх дзеяннях з выкарыс-

Дарэчы, адзін з абвінавачаных паспеў пабываць пад другі – меў крымінальную судзімасць.

Нагадаем, што сёлета на таннем прадметаў у якасці Дзень горада ў электрычцы адзброі, аднаго — толькі ў група- былася масавая бойка.

Італьянцы адмовіліся прымаць дзяцей з Беларусі

рускіх улад на выезд сірот на азўлалы Італіі алмовіліся прымань на Каляды ўсіх дзяцей з Беларусі. Такое рашэнне было прынята на нарадзе прадстаўнікоў італьянскага Міністэрства замежных спраў, Міністэрства сям'і і асацыяцый, што прымаюць беларускіх дзяцей на аздараўленне. жаюць на а Перад нарадай беларускім ныя краіны.

У адказ на забарону бела- уладам быў накіраваны ліст кіх улад на выезд сірот на аз- міністра сям'і Італіі з гаранцараўленне ў італьянскія сем'і тыяй таго, што ўсе беларускія сіроты вернуцца пасля святаў дахаты. Адказ з Беларусі не быў атрыманы. У сваю чаргу беларускі бок сцвярджае, што ліст не атрымліваў. Дарэчы, Італія прымае больш за 45% беларускіх дзяцей, якія выязджаюць на аздараўленне ў роз-

Свабоду Казуліну!

Вядучыя выданні Польшчы, Славакіі, Чэхіі і Літвы заклікалі ўлады сваіх краін запатрабаваць ад беларускіх улад вызвалення

Заклікі апублікавалі польская "Gazeta Wyborcza", чэшская "Lidove Noviny", літоўская "Lietuvos Rytas", славацкая "SME".

ПАЗІЦЫЯ

Алесь РАШЧЫНСКІ, кампазітар

Ёсць сіла, здольная аберагчы Беларусь ад паглынання Расіяй. Імя ёй — беларуская мова

«Нацыяналізм быў неабходнай умовай узнікнення дэмакратыі».

 Φ . Φ укуяма

Мінулае не спяшаешіа сыходзіць

Неяк, калі яшчэ прэзідэнтам Украіны быў Кучма, пры сустрэчы з ім і А.Лукашэнкам расійскі прэзідэнт У.Пуцін параіў суразмоўцам *"бояться* великодержавного шовинизма, национализма и глупости". Падумалася: ну, вялікадзяржаўнага шавінізму ён сам не баіцца, а чаму ж так хвалюецца за нацыяналізм?

Тое, што прыйшоўшыя ў Расіі да ўлады прадстаўнікі спецслужб выціснулі з палітычнага поля былых "соратников" у справе пабудовы "светлого будущего" — камуністаў і адправілі іх у маргіналы, зусім не азначае, што яны парвалі з іх ідэалогіяй і практыкай. Палітыка сённяшняй Масквы працяг савецкай, камуністычзначыць, вялікадзяржаўнай, імперскай, антынацыянальнай палітыкі, накіраванай на "расцвет, сближение окончательное слияние" "інтэрнацыянальным" экстазе народаў Расіі і Беларусі ў рускамоўны гібрыд.

Што гэта за "расцвет" пасавецку, мы добра ведаем: рэпсупраць нацыянальных

дзеля стварэння савецкай рускамоўнай "культуры" — адной они и породили массовую психона ўсе 190 нацый, народаў і народнасцяў вялізнай дзяржавы – пад знакам барацьбы з "буржуазным национализмом". Цяпер слова "буржуазны" з "нацыяналістычнага" кантэксту выкінута, але "нацыяналізм" застаўся жупелам у барацьбе з іншадумствам, апраўданнем працягу ранейшай палітыкі камуністычнага рэжыму. Так што мінулае не спяшаецца сы-

У дэнацыяналізацыі народаў СССР якраз і заключалася "на**циональная политика" Масквы.** У выніку разбурэння традыцыйнай культуры і народнай маралі ("борьба с пережитками прошлого") таталітарнай сістэмай выведзены асаблівы тып чалавека. А.Аўтарханаў у сваёй працы "Империя Кремля" дае далёка не поўны пералік гэтых спецыфічных советских ` "абсолютная апатия к духовным исканиям, атрофия истинного гражданского чувства и гражданского достоинства. приверженность паническая страху перед начальством, обожествление собственных палачей как великих мудреиов и осуждение их жертв как извергов рода человеческого... Эти черты до того вошли в кровь и моў і культур народаў СССР плоть многих, став привычными

безмолвных рабов". "Многомиллионная армия сексотов — это тоже "совет-ский народ".

Вядомы ў не такім ужо ганізму. далёкім мінулым дарадца амерыканскіх прэзідэнтаў па пытаннях знешняй палітыкі 36. Бжэзінскі ў сваёй кнізе 'Большой провал. Агония коммунизма", напісанай яшчэ да распаду СССР як прадказванне гэтага распаду, пісаў: "Провал коммунизма — это интеллектуальный провал... Он (коммунизм. — А.Р.) недооценил роль этноса рыят, і буржуазію ў адну нацыю.

Давайце танцаваць ад печкі...

Гэта значыць, ад саміх класікаў марксізму, паглядзім, у чым жа тая недаацэнка. Першым, падобна, памылку зрабіў сам К.Маркс, стварыўшы тэорыю "классовой борьбы" паміж двума "антагонистами" пралетарыятам і буржуазіяй і гэтым самым штучна, раска-лоўшы кожную нацыю на "два великих классовых лагеря". Насамрэч, як паказвае ход

"интернациональзаўсё́ды ный") з'яўляюцца прадстаўнікамі адной нацыі і не з'яўляюцца маюць нацыянальнага анта-Гэты ненавісны "национализм" марксістам (па-сутнасці — патрыятызм, напыянальная свяломаснь) уласцівы ў аднолькавай ступені як "буржуазіі", так і "пралетарыяту". Іх аб'ядноўвае больш, чым раз'ядноўвае, і імя гэтаму "аб'яднанню" — нацыя. Менавіта нацыяналізм (нацыянальная ідэя) злучыў і пралета-

Цікава. ШТО марксіст, які даў, лічу, вычарпальнае азначэнне нацыі, быў... І.Сталін. Дарэвалюцый-Праўда, калі ён стаў поўнаўладным дыктатарам, тое тэарэтычнае азначэнне зусім не зашкодзіла яму знішчыць 66 мільёнаў ні ў чым не павінных суграмадзян, у тым ліку і "буржуазных националистов" грузінскіх "меньшевиков", армянскіх "дашнаков", азербайджанскіх "мусаватистов", башкирских "басмачей", украінскіх "сепаратистов" і "боротьбистов", беларускіх "нацдемов", яўрэйскіх "сионисгісторыі, **буржуазія** (яна ў тов", чэчэнскіх "чермоевцев", К.Маркса, а затым і У.Леніна туркестанскіх "пантюркистов",

ў 1912—1913 гг. будучы 'вялікі правадыр" думаў інакш: "Нация есть исторически сложившаяся устойчивая общность людей, возникшая на базе общности языка, территории, экономической жизни и психического склада, проявляющегося в общности культуры" ("Марксизм и национальный вопрос"). Дазволю сабе працытаваць

яшчэ некалькі налзвычай слушных думак з гэтай працы. Думак, якія, нягледзячы на злавесную ролю Сталіна ў гісторыі, нельга не падзяліць: достаточно отсутствия хотя бы одного из этих признаков, чтобы нация перестала быть нацией"; "только наличие всех признаков, взятых вместе, дает нам нацию"; "нет нации, которая говорила бы сразу на разных языках" (гэта — да пытання аб існаванні ў Беларусі т.зв. "дву-

Згубіўшы сваю мову, народ уляе "психический склад", "общность культуры", у рэшце рэшт, эканоміку— "перестает быть нацией". А значыць, губляе сваю тэрыторыю, аддаючы яе пад іншую мову. "Усяго толькі" – праз страту сваёй мовы! Пацвярджэннем таму з'яўляюцца хаця б падзеі ва Ук-

"националистичес- татарскіх "панисламистов" і інспіраваўшы пытанне аб накая") і пралетарыят (ён у іх г.д. Усё гэта было пасля 1917 г., данні рускай мове статусу дзяржаўнай, імкнецца раскалоць Украіну па моўнай прыкмеце, каб праз усходнюю, рускамоўную частку насельніцтва ўплываць на палітычныя працэсы ў гэтай краіне, а можа, з цягам часу, і далучыць яе да Расіі. Праз рускую мову непрызнанай рэспублікі Прыднястроўе Крэмль марыць прыбраць частку тэрыторыі Малдовы. "Усяго толькі" — праз рускую мову! Панаванне рускай мовы ў сучаснай Беларусі не дае магчымасці беларускаму народу праводзіць незалежную ал Расіі нацыянальную палітыку (у палітычнай, сацыяльнай культурнай сферах). "Усяго праз рускую мову!

..3 прыведзенага вышэй вызначэння нацыі робіцца зразумелай неакамуністычная палітыка русіфікацыі ("русские и белорусы — один народ...") у Беларусі. Зразумелай выглядае і недальнабачная стратэгія тактыка "белорусской оппозиции", якая накіравана не на захаванне незалежнасці краіны і беларускай нацыі, а на марнае змаганне за ўладу з сённяшнім рэжымам, за якім стаіць Расій-

> (Заканчэнне на 2-й стап.)

Вячеслав ОРГИШ, доктор философских наук

Г-жа Петкевич заслужила новую должность,

или О том, кому мешают профсоюзы

С 14 января 2007 года вступает в действие подписанный Лукашенко Александром новый "Кодекс Республики Беларусь о судоустройстве и статусе судей". Ряд его статей устанавливает пятилетний срок пребывания в должности председателей судов (их заместителей), которые до сих пор по закону могли находиться в кресле фактически бессрочно. В этой связи эксперты предвидят и новые назначения, в том числе на самых верхних этажах судебной иерархии. В частности, среди юристов идут упорные разговоры о том, что деятельность Конституционного суда собирается возглавить... заместитель главы Администрации президента Наталья Петкевич. Чем же она заслужила новую должность?

Гнуть, невзирая на лица

Надо сразу признать, с точки зрения интересов и потребностей существующего в Беларуси режима это будет удачное кадровое назначение (если, конечно, таковое состоится). Об особой преданности Натальи Петкевич "хозяину" среди журналистов уже ходят легенды. И неспроста. За короткий срок войти в так называемый ближний круг особо доверенных лиц главного начальника страны еще никому. кроме Натальи Владимировны, не удалось. Только в 2001 году Александр Григорьевич обратил пристальное внимание на старательную и работоспособную начальницу управления государственного и международного права Главного государственного правового управления Администрации прези-

три года новое назначение —

заместителем главы президентской Администрации. Наталья Петкевич (помимо того, что молодой кандидат юридических наук, эффектна, способна, умеет складно говорить) обладает редким талантом гнуть линию в нужном "хозяину" направлении. Гнуть, невзирая на лица и юридические формальности. Гнуть до такой степени, что не вполне отчетливый тезис Александра Григорьевича "Я свое государство за цивилизованным миром не поведу" в ее устах наполняется ясностью и конкретикой. Войдя в число приближенных главы государства, Наталья

'кормчего", фигурально выражаясь, припудриваются, при-крываются благообразными формулировками, рассуждениями о государственной целесообразности, благодаря чему его политика выглядит более приличной и причесанной, чем есть на самом деле.

Благодарность нашла героя Но получается у Натальи

Владимировны не всегда. Время от времени ее заносит почти так же, как и патрона. Быть может, из-за того, что по складу своей натуры она во многом похожа на своего работодателя — не по-женски бескомпромиссна и избыточно категорична в отношении демократически настроенной части гражданского общества, политических оппонентов власти. Ее оценки белорусской оппозиции так же безапелляционны и тенденциозны, как и у Лукашенко. Например, она публично муссирует избитый пропагандистский тезис о том, что в ходе минувшей президентской кампании оппозиционеры отрабатывали "полученные от западных спонсоров деньги", у альтернативных кандидатов в президенты, по сути, не было предвыборных программ, "один популизм" и т. д. и т. п. Зато у Александра Григорьевича...

Побуждаемая чиновничьим рвением и непримиримостью к оппонентам "Красного дома", Наталья Владимировна взяла Владимировна сделалась его на себя смелость добиваться (и рупором, берется озвучивать и добилась) крайне жестких и комментировать наиболее не- непопулярных политических приятные и спорные решения по своей сути поправок к Уго-

венные организации. Старания Натальи Владимировны не остались незамеченными. Недавно Лукашенко, приняв во внимание активную охранительную деятельность г-жи Петкевич, объявил ей высшую презилентскую благодарность —

'за значительный личный вклад в развитие и совершенствование законодательства республики, плодотворную работу в органах государственного управления". Запад тоже не обошел вниманием бурную деятельность Натальи Петкевич. В списке белорусских чиновников, активно препятствующих развитию демократии, которым запрещен въезд в страны EC и США, фамилия Петкевич стоит третьей сверху.

Так что заслужила Наталья Владимировна пост председателя Конституционного суда. Заслужила! А если кому-то приведенных доказательств мало, то вот некоторые подробности новейшего подвига президентской любимицы на поприще охраны устоев белорусского режима.

На этот раз г-жа Петкевич отличилась тем, что дала публичную отповедь от лица службы Европейскому Союзу, его чиновникам, Международной организации труда, которые-де безосновательно угрожают белорусским властям санкциями, "ссылаясь на неблагоприятную ситуацию с соблюдением прав трудящихся и профсоюзов"

Революционерка от политэкономии

Нарисовав зрителям "Па-норамы недели" Первого кана-

патрона. Ее стараниями нега- ловному кодексу, которые ла БТ (26 ноября) пастораль- в нашей стране будет воспринятивные аспекты суждений и окончательно загнали в угол ную картину экономического и то как неуважение к самой маспоступков белорусского белорусские неправительст- социального благополучия в совой общественной организации Беларуси, сравнимого разве что с раем небесным, сладкоголосая сирена из "Красного дома" глубокомысленно заключила, что в вопросах профсоюзного движения "нам пытаются навязать чужие традиции". Что в переводе на язык Александра Григорьевича как раз означает: традиции цивилизованного европейского мира — это не наш путь. И это при том, что в свое время Беларусь абсолютно добровольно и осознанно ратифицировала Конвенции МОТ, признав таким образом "чужие традиции "в качестве собственных. А дальше — больше. Ната-

лья Владимировна популярно дала понять публике и "про-стоватым" оппонентам из МОТ, что человечество со времен Адама Смита непростительно заблуждалось относительно существования антагонизма интересов нанимателей и наемных работников. Во всяком случае в Беларуси, если верить соратнице Александра Лукашенко, он полностью отсутствует, поэтому западные критики напрасно нас ругают. Белорусская система установила полную гармонию между работником и нанимателем. последний, будучи сам членом организации, профсоюзной лучше любого профсоюза справляется с защитой прав и интересов трудящихся. "Нас упрекают в том, что наниматели, то есть руководители предприятий, являются членами профсоюзов. Якобы это может сказаться на независимости профсоюзов. Но там никак не

членом профсоюза, то это у нас,

и как неуважение к самим трудящимся, которые являются ее членами

Вот так! Оказывается, классики социальной мысли заблужлались, когла утвержлали, что наемный работник и работодатель в процессе производства преследуют цели, которые далеко не всегда и не во всем совпадают. Поэтому их отношения нуждаются в арбитраже, роль профсоюзов никак не может быть подменена миссионерскими жестами директора и администрации предприятия (где бы это предприятие ни находилось

- в Европе, Африке или Азии). Трудно сказать, кто и как в университете прививал г-же Петкевич основы социальных знаний, политической экономии. Однако не трудно представить, как с такими знаниями Наталья Владимировна станет защищать в Конституционном суде (если ее назначение туда состоится) интересы трудящихся и их профсоюзов.

Дальше плыть некуда

По древнегреческому мифу сирены — это люди-птицы с женскими головами и демоническими чертами характера, обладающие особыми знаниями и способностью изменять погоду. Сладкоголосым пением сирены заманивали корабли мореходов к острову, где они разбивались о скалы и гибли.

Только грудному ребенку неясно, куда манит президентская любимица, в какую гавань могут понять, что если дирек- зазывает белорусскую и междутор завода не будет являться народную обшественность. Рискнем и еще раз вслушаемся

в ее песнь. "...Если вдруг у рабочего, у трудящегося, у служащего нарушаются права, не выплачивается зарплата, он пойдет жаловаться, в лучшем случае, к директору завода. А в принципе, будет писать президенту, в другие высшие государственные органы, не используя прослойку в виде профсоюзов. И нет ничего плохого в том, что в стране налажена прямая связь между работником и нанимателем. Между работником и высшими эшелонами власти. Для этого не обязательно прибегать к проф-

Улавливаете ключевую тему этого, с позволения сказать, куплета? Она звучит рефреном во всем телевизионном соло Натальи Владимировны, хотя напрямую нигде не артикулируется. Если рискнуть исправить это упущение, то получится следующий, весьма одиозный "напев". В белорусском царстве-государстве прослойка между нанимателем и работником, между властью и трудящимися в виде профсоюзов — лишняя (только мешает делу), нашему трудовому люду она не нужна.

Дальше, как говорится, плыть некуда, корабль вот-вот наскочит на скалу под названием "дикий госкапитализм". Едва ли ретроградная мело-

дия, исполненная приближенной главы государства, привела в восторг белорусских трудящихся, общественность, независимые профсоюзы. Зато для самого Александра Григорьевича антипрофсоюзные напевы Натальи Владимировны, без сомнения, — сущий бальзам на душу. Глава государства может быть спокоен, Конституционный суд перейдет в надежные руки, если им займется

ЧУЛІ? Яшчэ адзін дыпламат cmaÿ

неўязным

у Беларусь

Нямецкаму дыпламату Хольгеру Крэмеру, былому супрацоўніку дыпламатычнай місіі ФРГ у Беларусі, адмоўлена ў візе на ўезд у краіну. Х.Крэмер працаваў у Беларусі ў рангу першага сакратара пасольства ФРГ з 2000-га па 2004 год. З таго часу ён неаднаразова наведваў Беларусь з кароткатэрміновымі прыватнымі візітамі. Цяпер дыпламат працуе ў Берліне, у цэнтральным апараце МЗС Германіі.

Як стала вядома БелаПАН, некалькі дзён таму Х.Крэмер у чарговы раз звярнуўся ў пасольства Беларусі ў Германіі з просьбай аб прадастаўленні кароткатэрміновай візы для прыватнай паездкі, аднак гэтым разам у дазволе на ўезд нямецкаму дыпламату было адмоўлена.

Атрымаць каментарый ад самога Х.Крэмера БелаПАН пакуль не ўдалося.

Прэс-сакратар Міністэрства замежных спраў Беларусі не пажадаў выказваць сваё стаўленне да інцыдэнту, спасылаючыся на міжнародную практыку.

Прадстаўнікі беларускага пасольства ў Берліне не сталі адмаўляць факт нявыдачы візы былому першаму сакратару пасольства ФРГ, але таксама не далі ніякіх камента-

Юрый ДАВІДОЎСКІ,

Івана Навуменку пахавалі на Кальварыйскіх могілках

Труну везлі з дому. З кватэры на Карла Маркса,36. На гэтым доме шмат мемарыяльных шыльдаў з імёнамі беларускіх літаратараў... Развітацца з пісьменнікам прыйшлі некалькі дзесяткаў ягоных сяброў і калег. Збольшага людзі немаладыя. З вядомых асоб былі Мікола Аўрамчык, Ніл Гілевіч, Анатоль Вярцінскі, Уладзімір Някляеў, Генадзь Бураўкін, Міхась Мушынскі..

У кватэры ці ў двары дома ніякіх рытуальных імпрэз не ладзілі. Афіцыйнае развітанне адбылося на могілках. На Кальварыі надмагіллі стаяць шчыльна. Вольнай прасторы амаль няма. Каб правесці жалобны мітынг, труну ўстанавілі даволі далёка ад месца пахавання — на пляцоўцы побач з помнікам ахвярам трагедыі на Нямізе. Тыя, хто браў слова, гаварылі коратка, што вельмі нязвыкла. Часта, калі з жыцця ідзе асоба такога маштабу, пахаванне рызыкуе перарасці ў навуковую канфе-

рэнцыю, прысвечаную жыццю і творчасці нябожчыка. Выступалі прадстаўнікі Акадэміі навук, універсітэта, браты па пісьменніцкай працы. Прадстаўнікі ўлады на пахаванні, можа, і прысутнічалі, але не былі заўважаны, бо з грамады не выдзяляліся. І ад улады на пахаванні ніхто не выступіў.

Выснова з развітальных слоў такая. Бог захаваў Івана Навуменку на вайне, каб ён расказаў праўду пра народную бяду і народны подзвіг. І яшчэ сёння, калі цяжка з мовай і культурай беларускай нацыі, ды і з самой нацыяй цяжка, страта вялікага патрыёта адчуваецца яшчэ больш балюча.

У апошні шлях пісьменніка, ветэрана Вялікай Айчыннай, праводзіла Беларускае войска. Вайскоўцы неслі труну пад афіцыйным сцягам. Над магілай прагучаў салют і Дзяр-

Пётра ВАСІЛЕЎСКІ.

PA3BITAHHE

...А кнігі застануцца

беларусаў новая страта: не стала народнага пісьменніка Івана Навуменкі.

Творы яго запамінаюцца са школьнай пары. Яны авеяны юначай рамантыкай, пошукам сэнсу жыцця на пачатку дарогі ў будучыню, духам няскоранасці ў барацьбе з варожым нашэсцем на родную зямлю. Светлыя вобразы равеснікаў, узятыя пісьменнікам з незабыўнай пары маладосці, звычайных падлеткаў з беларускай глыбінкі, кранаюць сваей душэўнай чысцінёй. Чаго варта хаця б цудоўнае, ужо хрэстама-

Болем адгукаецца ў душы тыйнае апавяданне "Вераніка" гімн першаму нясмеламу каханню, абарванаму фашыстоўскай навалай...

Першы зборнік апавяданняў Івана Навуменкі "Семнаццатай вясной" (1957), кнігі "Хлопцыравеснікі" (1958), "Таполі юнацтва" (1966), раманы "Сасна пры дарозе" (1962), "Вецер у соснах" (1967), "Сорак трэці" (1973), як і аповесці "Развітанне ў Кавальцах" (1974), "Апошняя восень" (1979) і іншыя раскрываюць дар творцы, якому ўласцівы добрае веданне таго, аб чым ён піша, шчырасць і глыбіня пачуццяў,

таленту празаіка ў наступных ры раманах "Смутак белых начэй" "Летуценнік" (1984), "Асеннія мелодыі", прасякнутыя глыбокім роздумам

мяккім лірызмам. 3 любоўю і даследчыцкай сумленнасцю піша Іван Навуменка грунтоўныя манаграфічныя працы "Янка Купала. Духоўны воблік героя" і "Якуб Колас. Духоўны воблік героя" (апошні адзначаны Дзяржаўнай прэміяй Беларусі імя логіі, прафесарам, заслужаным Я.Коласа), разглядае, як і ў шэ- дзеячам навукі Беларусі, акарагу іншых літаратуразнаўчых дэмікам Нацыянальнай ака-

Гэтыя якасці знайшлі сваё твораў, канцэпцыю чалавека і дэміі навук. Узначальваў у свой развіццё, сцвердзілі спеласць свету ў нацыянальнай літарату-

> Колішні вясковы хлопец з далёкага ад сталіцы Рэчыцкага раёна (ён нарадзіўся там у 1925 годзе) здолеў напоўніцу скарыстаць свой багаты творчы дар і на пісьменніцкім шляху, і ў плённай навуковай дзейнасці. Скончыўшы ў 1950 г. Беларускі дзяржаўны універсітэт, Іван Якаўлевіч выкладаў ужо новаму пакаленню родную літаратуру, стаў доктарам філа-

час акадэмічны Інстытут літаратуры, быў на высокай пасадвіцэ-прэзідэнта Акадэміі.

абіраўся Старшынёй Вярхоўнага Савета БССР... Як і яго героі, Іван Навуменка пакінуў светлы след у памяці і сэрцы сваіх шматлікіх чытачоў. На іх кніжных паліцах застанушца кнігі пісьменніка. якога будуць з цікавасцю ўдзячнасцю чытаць дзеці

Нізкі паклон Вам і вечная памяць, дарагі Іван Якаўлевіч!

Рэдакцыя "Народнай волі".

РЭКОРД

1365 долараў за квадратны метр

У лістападзе 2006 года, паводле звестак аналітычнага цэнтра 'Realt.by — нерухомасць", на другасным рынку жылля Мінска цэны дасягнулі ўзроўню 1161 долар за квадратны метр.

Паводле звестак "Realt.by", у лістападзе хутчэй за ўсё раслі цэны на адна- і двухпакаёвыя кватэры. Сярод раёнаў Мінска цэн прапановы кватэр па-ра-нейшаму з'яўляюцца Цэнт-ральны (1365 дол./кв. м) і Са-вецкі (1330). Самыя нізкія раёнах.

рэднія цэны ў іншых раёнах сталіцы вагаюцца на ўзроўні

цэны ў Заводскім (1037) і Кватэры ў новабудоўлях Маскоўскім (1109) раёнах. Ся- Мінска прапаноўваюцца па ка-Кватэры ў новабудоўлях мерцыйных цэнах ад 900 да

Аляксей АРЭШКА.

ГУЧНАЯ СПРАВА

Тайнай за сямю пячаткамі застаецца судовы прысуд дэпутату Вярхоўнага Савета 13-га склікання, а затым — і Палаты прадстаўнікоў Генадзю ДЫЛЕЎСКАМУ

Генадзь Дылеўскі — ураджэнец Мастоўскага раёна. У таўнікоў другога склікання "засвяціўся" ўдзелам у дэпутацкай групе "Рэспубліка", створанай генералам Валерыем Фраловым. Але пасля нелюбові, прадэманстраванай уладамі да гэтага дэпутацкага аб'яднання, выйшаў з "Рэспублікі".

Пасля заканчэння дэпутацкіх паўнамоцтваў у 2004 годзе Генадзь Дылеўскі доўга не мог знайсці працу, хаця мае юрыдычную адукацыю і скончыў Акадэмію кіравання пры Адміністрацыі прэзідэнта Расіі. Нарэшце, з вялікімі цяжкасцямі Дылеўскі, які публічна не выказваў ніякіх апазіцыйных настрояў, узначаліў кампанію "Беларускае марское параходства". Але на гэтай пасадзе пратрымаўся толькі некалькі месяцаў.

Заява генеральнага пракурора Пятра Міклашэвіча аб тым, што Генадзь Дылеўскі асуджаны на пяць гадоў зняволення за падбухторванне да дачы хабару, прагучала як гром

29 лістапада пасля нарады, прысвечанай барацьбе з каруппарламент трапіў з пасады ге-неральнага дырэктара ТАА "Уладыка". У Палаце прадс-ватым у падбухторванні прадстаўнікоў адной з камерцыйных структур да перадачы хабару ў памеры 75 тысяч долараў чыноўнікам выканаўчых органаў за ўзгадненне пытання пра выдзяленне зямельнага ўчастка пад будаўніцтва станцыі тэхабслугоўвання і шэрагу іншых аб'ектаў". І для былых калег па парламенце, і для калег па рабоце навіна стала нечаканай. Ніхто не ведае, які суд выносіў прысуд дэпутату, якая камерцый-ная фірма фігуруе ў справе, якія чыноўнікі выканаўчых органаў замешаны ў гэтым скандале. Складваецца ўражанне, што вакол справы спецыяльна створана і штучна падтрымліваецца

Так, у "Беларускім марскім параходстве" нам сказалі ла-канічна: "Ніякай інфармацыі пра суд над Дылеўскім не маем".

завеса таемнасці.

Былыя калегі таксама трымаюць маўчанне — некаторыя ад няведання, некаторыя не хочуць гаварыць. "Абмяркоўваюцца розныя версіі гэтай гісторыі

 але ніхто не ведае дакладна, што здарылася". Наш субяседнік параіў звярнуцца да дэпутата Валянціна Сімірскага, з якім Генадзь Дылеўскі *"быў у кантакце*, дый Сімірскі некалі служыў у органах". Аднак і Валянцін Сімірскі наадрэз адмовіўся гаварыць пра свайго калегу, хаця і паспрабаваў захаваць харошую міну пры дрэннай гульні: "Я не ў курсе падзей, таму не змагу вам нічым дапамагчы

Былы калега Дылеўскага па рупе "Рэспубліка" Уладзімір Парфяновіч паведаміў нам, што не падтрымліваў з Генадзем Дылеўскім кантактаў ажно з часу заканчэння паўнамоцтваў Палаты прадстаўнікоў другога склікання. "Усе былі ў шоку ад інфармацыі пра суд над Дылеўскім. Відаць, прайшоў закрыты суд — ні ягоных вынікаў, нічога невядома", — гаворыць Парфяновіч.

Былыя сябры "Рэспублікі" Сяргей Скрабец і Валерый Фралоў таксама не маюць інфармацыі большай, чым была абнародавана афіцыйна. Хатні тэ-

Георгій ГЛЁБУСЬ.

ПУЛЬС

Канада ввела санкции в одностороннем порядке

ниям разрешается поставлять в страны. Беларусь только товары первой необходимости: еду, одежду и медикаменты. Впрочем, и то только после того, как будет

Отныне канадским компа- шение Министерства торговли

Такие меры в Оттаве связывают с продолжающимися нарушениями прав человека и гражданских свобод в Беларуполучено официальное разре- си. Как отметил в своем заяв-

лении министр иностранных дел Канады, введение санкций вызвано необходимостью оказать давление на белорусские власти для осуществления де-

Генерала Фролова и его друзей «пробросили»

празднование 10-летия Палаты Парфенович, Сергей Скребец, представителей, которое проходило 20 декабря, даже не благонадежных оказались ге- низаторы хотели пригласить на

а также Владимир Новосяд.

были приглашены. Среди не- Фролов, первоначально орга-

Депутаты-оппозиционеры нерал Валерий Фролов, олим- торжественный вечер и не-из группы "Республика" на пийский чемпион Владимир угодных депутатов, но при условии, что они не булут говорить на политические темы. Как сообщил Валерий Но потом решили отказаться от этой идеи

Начата борьба с русскими фашистами?

двух руководителей гомельского отделения незарегистрированной организации "Русское национальное единство" (РНЕ).

"Уголовное дело возбуждено по признакам преступления, предусмотренного статьей 193-I УК — незаконная организация деятельности общественного объединения, религиозной орга- умышленно продолжали ее осу-

Управлением КГБ по Го- низации или фонда либо участие ществлять". "Они настойчиво мельской области возбуждено в их деятельности "— отмети-уголовное дело в отношении ли в управлении КГБ по Гомельской области. В прессгруппе УКГБ заявили, что, "имея официальное предупреждение о недопустимости совершения противоправных действий, вынесенное прокуратурой Гомельской области в июне 2006 года, молодые люди данную деятельность не прекратили, а

пытались вовлечь в свои малочисленные ряды жителей города, периодически распространяя незарегистрированную печатную продукцию, пропагандирую-щую идеи и лозунги "РНЕ", отметили в управлении Комимельской области.

> По материалам информагентств.

ШПІЁНСКІЯ СТРАСЦІ

Беларуса аддадуць палякам?

22 снежня Вільнюскі акружны суд вынясе рашэнне па справе беларускага грамадзяніна Сяргея Моніча, які падазраецца ў шпіянажы.

што Сяргей МОНІЧ быў затрыманы напрыканцы лістапада гэтага года ў Вільнюсе ў выніку сумеснай аперацыі пракуратур і спецслужб Літвы і Польшчы. Кіраўнік прэс-службы Дэпартамента лзяржаўнай бяспекі Літвы Вітаўтас Макаўскас тады заявіў карэспандэнту "Народнай волі": "Пракурор з Польшчы Януш Качмарэк паведаміў на брыфінгу, што затрыманы беларус на працягу некалькіх гадоў сустракаўся на тэрыторыі Літвы з грамадзянамі Польшчы з мэтай завербавань іх. а таксама хацеў дабыць сакрэтную інфармацыю пэўнага характару. Дэпартамент зараз цікавіць, ці была ў затрыманага нейкая спецыфічная зацікаўле-

Мясцовыя СМІ паведамілі, што ў суадноснасці з законамі Літвы затрыманага беларуса ўтрымліваюць у адзіночнай камеры, яго наведваў беларускі консул Анатоль Жалтоўскі, і Сяргей Моніч паведаміў таму, што ў яго няма ніякіх прэ-

тэнзій і скаргаў з нагоды ўтрымання ў следчым ізалятары. Беларус сцвярджае, што наведваў Польшчу і Літву ў якасці турыста. Літоўскія газеты тым менш са спасылкай на заявы польскіх пракурораў пішуць, што *"Моніч збіраў* інфармацыю аб структурах спецслужб Польшчы, аб кантактах супрацоўнікаў спец-служб, аб сакрэтных дакумен-тах". Ён, маўляў, быў добра падрыхтаваны і вельмі асцярожны. Месцы сустрэч прызначаў загадзя, пры гэтым няпэлка змяняў іх v апошні момант. Людзям, якія даводзілі яму інфармацыю, быццам бы

плаціў грошы. Як бы там ні было, а ў мінулы панядзелак Вільнюскі акруговы суд разгледзеў просьбу Генеральнай пракуратуры Літвы аб выдачы Польшчы грамадзяніна Беларусі і адклаў выня-

сенне рашэння да 22 снежня. Дарэчы, балтыйскае агенцтва BNS распаўсюдзіла інфармацыю, што беларускія ўлады папрасілі Літву вярнуць у Беларусь Сяргея Моніча, а ў абмен на гэта афіцыйны Мінск быццам бы прапанаваў спыніць крымінальны пераслед былога Альбінаса Янушкі, якога Камітэт дзяржаўнай бяспекі Беларусі абвінавачвае ў падрыхправядзення жаўнага перавароту ў краіне ў сакавіку гэтага года.

Ці былі варыянты такога абмену? — пацікавіліся мы ў кіраўніка Цэнтра інфармацыі і грамадскіх сувязяў КДБ Беларусі Валерыя Надтачаева. Без каментарыяў.

— А ў якой стадыі знаходзіцца справа Альбінаса Янушкі? Паўтаруся — аніякіх каментарыяў.

"Інтэрфаксу" ў тым жа Цэнтры інфармацыі і грамадскіх сувязяў КДБ далі больш "разгорнуты" камента-"Інфармацыя аб беларускім шпіёне з'яўляецца правакаиыяй, і мы яе не каментуем".

Алесь СІВЫ.

ПАЗІЦЫЯ

Есць сіла, здольная аберагчы Беларусь ад паглынання Расіяй. Імя ёй — беларуская мова

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Хацеў Ільіч «как лучше»...

Цікава, што У.Ленін спа-

чатку хацеў ісці па шляху добраахвотнай русіфікацыі нярускіх народаў, у гвалтоўнай жа русіфікацыі бачыў небяспеку великорусского шовинизма" У лісце да Палітбюро ён піша: "Великорусскому шовинизму объявляю бой не на жизнь, а на смерть. Как только избавлюсь от проклятого зуба, съем его всеми здоровыми зубами". З Рэзалюцыі XII з'езда РКП (б) "По национальному вопросу" "Разговоры о преимуществах русской культуры и выдвижении беды более высокой русской культупы над культурами более от-

положения о неизбежности посталых народов (украинской, азербайджанской, узбекской, киргизской и пр.) являются не чем иным, как попыткой закрепить господство великорусской национальности. Поэтому решительная борьба с пережитками великорусского шовинизма является первоочередной задачей

Леніна ўжо даўно няма, а

"великорусский шовинизм" — "живее всех живых". I паўстае не толькі ў выглядзе "разговора о преимуществах русской культуры" и о "неизбежности победы более высокой русской культуры над культурами более отсталых народов" "Люди, которые говорят на белорусском языке. не могут делать ничего, кроме как разговаривать на белорусском языке, потому что по-белорусски нельзя выразить ничего великого. Белорусский язык — бедный язык. В мире существует только два великих языка— русский и английский..." Или "Мы что, на белорусском языке будем изучать современную физику, матема-тику, экономику? На белорус-ском языке трудно сформулировать понятия в естественных науках" (А.Лукашэнка), а і рэальнай палітыкі русіфікацыі Таму ўведзенае Беларусі. дзвюхмоўе ў нас, як і чакалася, на справе хутка было ператворана ў фактычнае аднамоўе само сабою, на карысць мовы суседняй дзяржавы-імперыі.

Для сённяшніх паслядоўнікаў бальшавізму незразумела, што кожная мова мае сваю тэрыторыю, што ўсе мовы на Зямлі роўныя паміж сабой толькі тады, калі кожная з іх знаходзіцца на сваёй тэрыторыі. І што дзве мовы не могуць знаходзіцца на адной тэрыторыі (закон экалогіі: два віды ў роўных ўмовах не могуць існаваць). Напрыклад, у Бельгіі паўночная тэрыторыя

мае фламандскую мову, мог ім пазбавіцца гэтага русі і Расіі, падоўжыўшы час сем'яў, росту арміі сірот, пана-паўднёвая— французскую. У прыгнёту (праўда, барацьба сваёй улады, не дапускаючы на-камоўная тэрыторыі. І ў даў яшчэ не скончылася, а ў няючы яго ўглыб, бо з нацыя-прычын збяднення і фізічнага Бельгіі. і ў Канадзе ўжо колькі год дзве рознамоўныя тэрыторыі ставяць пытанне аб аддзя-

ленні адна ад другой.. У выніку ж далейшага панавання рускай мовы ў Беларусі наша краіна непазбежна стане часткай Расіі: калі размываецца моўная мяжа, пазмываенна і мяжа тэрытарыяльная.

Зачыніўшы апошнюю беларускую школу, мы назаўтра прачнемся ў Расіі і станем *"русским народом"*. Таму, каб захаваць нашу краіну і яе незалежбеларусам актыўна змагацца за вяртанне роднай мовы ў школы. Размовы аб дзвюх *"родных"* мовах працяг шавіністычнай хлусні аб тым, што беларусы самі адмовіліся ад мовы, бо яна нібыта непрыгожая, патрэбная толькі беларускім пісьменнікам. І што родную краіну можна любіць на чужой мове, родную культуру можна развіваць на чужой мове (і, як бачым, *"развіваюць"*, ствараючы, прыкладам, музычныя "шэдэўры" з услаўленнем "Белой Руси" па-руску, так што вушы вянуць, калі слухаеш

Беларускае радыё). Між тым культуры безнацыянальнай не бывае, яна заўсёды нацыянальная і мае каласальную патэнцыю для духоўнага, патрыятычнага выхавання. Безна-. цыянальным аказалася толькі русско-белорусско-советское бескультур'е (у прыватнасці, расійская і "белорусская" рускамоўная папса), ад якога мы не можам пазбавіцца. Бо на месца знішчанай роднай мовы і культуры і павінна было прыйсці нікчэмнае, бездубезаблічнае. верашчыць, грыміць грыміць і верашчыць, запаўняючы ўсю прастору і атупляючы, а не ўзвышаючы душу. Бо сапраўдная культура і па змесце, і па форме, і па духу —

Ці трэба баяцца нацыяналізму?

Савецкія камуністы, як і сённяшняя "белорусская оппозиция" абсалютна не разумелі, што палітыка-эканамічная незалежнасць краіны ляжыць у плоскасці моўна-культурнай незалежнасці. Нескароны нацыяналізм народаў былога "сацлагера", а таксама народаў былых рэспублік СССР, паказаў і даказаў, што і палякі, і чэхі, і венгры, і румыны, і эстонцы, і латышы, і літоўцы, а цяпер і грузіны, і ўкраінцы былі нацыямі, прыгнечанымі маскоўскай імперскай палітыкай. Ён дапа-

Беларусі фактычна не пачыналася). Беларусы церпяць зараз трайны прыгнёт, як пры рускім царызме і савецкім камуначэкізме: нацыянальны, палітычны і сацыяльны. І вырашаць беларусам трэба перш за ўсё ключавую, нацыянальную праблему— вярнуць родную мову ў сферу адукацыі. Астатнія праблемы — палітычныя і сацыяльна-эканамічныя — вырашыць яна, беларуская мова.

Нядаўна расійскі палітолаг Л.Радзіхоўскі ў тэлеперадачы "Особое мнение" сказаў літаральна наступнае (гаворка ішла пра наданне рускай мове аа Украіне статусу дзяржаўнай імкненне гэтай краіны ў НАТО): 'Самая важная проблема для России — не цена на газ и не НАТО (эта проблема надуманна), а русский язык (выдз.мной. — Аўт.). Страны СНГ с русским языком — это одни страны, а страны СНГ без русского языка - это другие страны. Наша сила - в русском языке". Здаецца, ясней не скажаш. А цяпер паглядзім, чым (у эканамічным, сацыяльным, палітычным плане) краіны з

рускай мовай адрозніваюцца ад краін без яе. І няхай пра гэта па-"белорусская оппозиция". Бо яна ніяк не можа зразумець, што моўнае пытанне зусім **не лінгвістычнае, а палі**тычнае. Што незалежнасць роднай мовы ад чужой і ёсць незалежнасць нацыянальная, палітычная і эканамічная. Без нацыяналізму (а гэта, мы ўжо гаварылі, патрыятызм, нацыянальная свядомасць), якога так баіцца не толькі У.Пуцін, нельга збудаваць Свой Дом і быць у ім гаспадаром. І гэта зусім не ганебнае, а ганаровае слова: нацыяналізм народаў — усвядомлены інстынкт самазахавання. Дэнацыяналізаваныя, духоўна збяднелыя "советские белору-

сы" страчваюць гэты інстынкт. ...Л.Кучма ў свой час "не паслухаўся" У.Пуціна і "правароніў" нацыяналізм украінскага народа, дапусціўшы "памаранчавую рэвалюцыю". Цяпер У.Пуціну засталося баяцца нацыяналізму (патрыятызму) народаў Расіі і Беларусі. Што ён і робіць. Як усе шавіністы, ён, баіцца нацыянатуральна, налізму. Бо нацыяналізм мацуе нацыю, а імперскі неашавінізм падзяляе яе і разбурае (у аснове такой палітыкі рымскае правіла "падзяляй і пануй"). Агучаная Пуціным нібыта боязь вялікадзяржаўнага шавінізму —

усяго толькі фігавы лісток. Крэмль як мага даўжэй хоча працягнуць камуністычную палітыку ў дачыненні да Бела-

налізмам (патрыятызмам) і беларусы, і рускія, і чэчэнцы, і татары, і башкіры, і г.д. стануць сваболнымі і пойлунь ла лэмакратыі. Вось чаму цяперашнія ўлады Расіі і Беларусі, як і ў 30-я гады мінулага стагоддзя, палохаюць свае наролы "напионализмом". ..Прычынай краху камуніз-

му стаў ...сам камунізм, бо яго вучэнне — шавіністычнае, антынацыянальнае, касмапалітычнае (К.Маркс лічыў сябе касмапалітам). Як ні круці, а барацьба нацыяналізму супраць шавінізму ёсць патрыятычная барацьба. Усе паняволеныя народы праходзяць гэты закон гісторыі.

Крэмль сёння (у каторы раз!) паўтарае памылку Марк-са—Леніна—Сталіна—Хрушчо ва-Брэжнева-Андропава ("недаацэнка ролі этнасу і нацыяналізму"), якая і прывяла да знікнення сацлагера і савецкай імперыі.

На якой мове любіць Радзіму?

Адказ адзін: на сваёй, роднай. Трэба баяцца любіць Радзіму на чужой мове. Баяцца, калі нацыянальная ідэя фармулюецца на чужой мове: суверэнітэт краіны здаюць на чужой мове... Грэба баяцца таго, што падзяляе нацыю, і не трэба баяцца таго, што кансалідуе яе. Трэба баяцца, што рускамоўныя беларусы могуць знікнуць з твару Зямлі, і не трэба баяцца беларусу патрабаваць, згодна з Канстытуцыяй, беларускамоўнай адукацыі. Родная мова тысячагоддзямі служынь сваім наролам (а таму кожны народ павінен служыць ёй), ніколі дрэннага ім не зрабіла, не робіць і не зробіць. Толькі - добрае.

Паглядзіце: краіны з роднымі мовамі, захаванымі традыцыямі амаль усе высокаразвітыя, багатыя; краіны з чужымі мовамі (посткаланіяльныя народы Афрыкі, Лацінскай Амерыкі і Беларусі) амаль усе бедныя і дыктатарскія. Якія яшчэ патрэбны аргументы на карысць роднай мовы?

Трэба баяцца русіфікацыі ў Беларусі, якая вядзе да далейшай страты лепшых беларускіх якасцей народа, канчатковай згубы роднай мовы, маралі, культуры, пашырэння нацыянальнага і прававога нігілізму, сацыяльнай дэпрэсіі, гістарычнага песімізму, абыякавасці да жыцця. Гэта ў рэшце рэшт вядзе да бездухоўнасці (алкагалізацыі, наркаманіі, суіцызлачынстваў, распаду

вымірання нашага народа.

Таму не трэба баяцца патрабавання школ на роднай мове. Там, дзе родная мова – галоўны стымул для ўсіх народаў, там духоўнае здароўе, спагадлівасць, гаспадарлівасць гістарычны аптымізм, багацце. шчасце. Любоў да роднай мовы ёсць любоў да Бога, да тых, каго ён стварыў і каму ён даў Сваё Слова. Трэба баяцца маўчаць.

Трэба баяцца — баяцца! Перамога нацыяналізму (патрыятызму) — гэта параза імперскага шавінізму. Не трэба толькі блытаць рускі нацыяналізм, накіраваны на захаванне сваёй аўтэнтычнасці, самабытнасці, з імперскім шавінізмам ("понарасізмам. Скінхеды і нацболы забойствы на нацыянальнай глебе ў Расіі будуць існаваць да той пары, да якой рускі народ не будзе мець свайго рэальнага дзяржаўнага ўтварэння, да якой будзе існаваць Расійская імперыя. Ніводная імперыя за Расійская апошнія дзве тысячы год не вырашыла нацыянальнага пытан-. ня! Такая ўжо антынацыянальная сутнасць усіх імперый. І калі родная мова будзе маўчаць імперыя не пахісненна і народы не здабудуць ні незалежнасці, ні свабоды, ні дэмакратыі.

Паколькі галоўнай зброяй Крамля ў дачыненні да Беларусі, як прызнаюцца самі расіне, з'яўляецца не цана на газ а руская мова, то і для Беларусі самай мошнай зброяй у дачыненні да Крамля з'яўляецца не 'Белтрансгаз", не расійскія радыёлакацыйныя станцыі на тэрыторыі Беларусі, не беларускі транзітны шлях, а беларуская мова. Беларусізацыя ў сферы адукацыі, калі б яе нарэшце пачалі ўлады, прымусілі б Крэмль ісці на істотныя саступкі, у тым ліку і па цане на газ, і па іншых пытаннях.

Патрабаванне беларусізацыі з'явілася б і самай моцнай прычым адзінай легальнай апошняй зброяй для нашай апазіцыі. Хаця яна дагэтуль і не зразумела гэтага. Ці не таму, цягам ажно дванаццаці гадоў церпіць паразу за паразай, наступаючы на адны і тыя ж граблі? На сучасным этапе выйграе той, хто зробіць родную мову сваім апірышчам у палітычным спаборніцтве (" каго мова — у таго і ўлада") Толькі родная мова можа скансалідаваць і ўладу, і апазіцыю, і бальшыню народа перад далёка знікнення беларускай нацыі пры паглынанні Расіяй і не ла-

Нявыгадны флірт

Еўрапейскі Саюз стаміўся ад флірту з афіцыйным Мінскам і ўшчыльную падышоў да таго, каб выключыць Беларусь з Генеральнай сістэмы прэферэнцый (ГСП). Імкненне ўлад кантраляваць уся і ўсё дорага абыдзецца найперш для беларускай эканомікі. Дасюль ЕС пазбаўляў ільгот толькі аднойчы: у 1997 годзе з ГСП выключылі Бірму.

Канчатковае рашэнне можа з'явіцца ў самыя бліжэйшыя дні. Заўважым: разгляд "беларускага пытання" рабочай групай экспертаў Еўрасаюза 5 снежня скончыўся для афіцыйнага Мінска поўным банкруцтвам: толькі тры краіны-суседкі — Літва, Латвія і Польшча — прагаласавалі супраць выключэння краіны з Генеральнай сістэмы прэферэнцый. Італія, наадварот, выступае за эканамічныя санкцыі ў дачыненні да Беларусі.

Выключэнне Беларусі з ГСП абыдзецца беларускай казне занадта дорага: 400 мільёнаў еўра пошлін на айчынны тэкстыль і драўніну штогод — гэта яшчэ не самае страшнае. Еўрапейскі Саюз афійцыйна аб'явіў, што выключэнне краіны з ГСП прывядзе да страты каля 100 тысяч працоўных месцаў, асабліва ў

Улада залямантавала: маўляў, эканамічныя санкцыі носяць палітычны характар і скіраваныя супраць

"Гэта недальнабачны крок. Фактычна гаворка ідзе пра рэкамендацыі Савету ЕС увесці эканамічныя санкцыі супраць беларускага народа па палітычных матывах", — заявіў начальнік упраўлення інфармацыі — прэс-сакратар Міністэрства замежных спраў Андрэй Папоў.

КАМЕНТАРЫЙ

Аляксандр ЯРАШУК:

«Еўрасаюз не збіраецца больш фліртаваць з беларускімі ўладамі..»

Лідэр Беларускага Кангрэса дэмакратычных прафсаюзаў Аляксандр Ярашук перакананы: Еўропа стамілася ад флірту з афіцыйным Мінскам, стамілася ад пустых абяцанняў, а таму абяцанне выключыць з сістэмы ГСП — не пустая пагроза.

— Галасаванне экспертаў **жэнні міністраў сельскай гаспа**- праводзіць жорсткі курс на вы- пацвердзіла: Еўрапейскі Саюз **жэнні міністраў сельскай гаспа**- праводзіць жорсткі курс на вынастроены надзвычай рашуча, гаворыць Ярашук.
 Экспертнае рашэнне паказвае: калі беларускі ўрад не пачне выконваць усе рэкамендацыі МАП па неўмяшанні беларускіх уладаў ва ўнутраныя справы незалежных прафсаюзаў, прычым усе рэкамендацыі і ў поўным аб'ёме, у гэтым выпадку краіну пазбавяць ільгот у гандлі з краінамі Еўрасаюза. І я не рэкамендаваў бы ўраду і надалей спрабаваць цягнуць час, робячы выгляд, што рэкамендацыі выконваюцца. Сітуацыя склалася не проста сур'ёзная, а больш чым сур'ёзная.

– Аднак афіцыйны Мінск ужо не мае часу выправіць становішча: канчатковае рашэнне "беларускай праблемы" мае ад-быцца 19—20 снежня на пасяд-

самі працэдуры, але ў любым выпадку кіраўніцтва ЕС дасць пэўны час на выкананне рэкамендацый Міжнароднай арганізацыі працы ўсіх патрабаванняў і ў поўным аб'ёме. Еўрасаюз не збіраецца больш фліртаваць з беларускімі ўладамі, пра што сведчыць і пры-

нятае экспертамі рашэнне. — **Афіцыйны Мінск аб'явіў** рашэнне рабочай группы "палітычным", якое ўдарыць найперш па шараговым беларусу. Што згубіць краіна, страціўшы гандлёвымі льготамі?
— Гаворус "

Гаворка ў нашым выпадку ідзе пра сотні мільёнаў долараў прэміі, якія краіна не атрымае толькі з-за безадказнай пазіцыі беларускага ўрада, які юзнага руху. Занадта дорага для цэлым абыдзецца безадказная палітыка такая ўладаў

Гучалі лічбы, што ў выпадку выключэння краіны з ГСП могуць быць ліквідаваныя ад 100 да 130 тысяч працоўных месцаў?

Гэтыя лічбы, бадай, з вобласці фантастыкі. Гаворка не ідзе пра страту працоўных месцаў зусім. Беларусь проста не атрымае прэмію, краіна будзе атрымліваць за сваю прадукцыю (за тэкстыль, прадукцыю металадрэваапрацоўчую прадукцыю) роўна столькі, колькі астатнія краіны Еўрасаю-за, за выключэннем тых дзяржаў, якія развіваюцца. На аб'ёмах беларускага экспарту, тавараабаро-ту, а значыць, і на страце цэлым.

працоўны х месцаў выключэнне краіны з ГСП не адаб'ецца. Гэта прэмія за тое, каб краіна сумленна выконвала свае абавязкі ў сферы правоў чалавека і захавання правоў прафсаюзаў.

 Апрача чыста эканаміч ных страт, палітычнае рашэнне Еўрасаюза прывядзе да таго, што Беларусь яшчэ больш пагрузіцца ў дрыгву міжнароднай ізаляцыі.

 Палітычныя страты так-сама істотныя. Варта сказаць толькі адно: з 1971 года, калі па патрабаванні прафсаюзаў ГСП пачала дзейнічаць, рашэнне выключыць краіну з сістэмы прымалася толькі аднойчы: у 1991 годзе Еўрасаюз пазбавіў ільгот Бірму. Гэта, можна казаць, прэцэдэнт не толькі для еўрапейскага кантынента, але і для міжнароднай супольнасці ў

Леанід ЗАІКА: «Гэта — не санкцыі»

Кіраўнік аналітычнага цэнтра "Стратэгія" Леаніл Заіка не бачыць бяды ў тым, што Еўрапейскі Саюз выключыць Беларусь з Генеральнай сістэмы прэферэнцый. Нават 400 мільёнаў еўра, якія краіна страціць у выпадку пазбаўлення гандлёвых ільгот, — "кропля ў моры".

рашэнне, — гаворыць эканаміст.
— Пацерпяць найперш прадпрывемствы-экспарцёры. Але ж Беларусь атрымала ўжо столькі пяць таму недаатрыманыя сумы пазбаўляе Беларусь атрымала ўжо столькі пяць таму недаатрыманыя сумы намі ЕС, магчымасці прабіцца выгад ад гандлю з Еўрасаюзам, карыстаючыся гэтымі льготамі!... Беларускі экспарт у краіны ЕС складае 428 мільёнаў долараў штомесяц. Губляе краіна, хай сабе і 400 мільёнаў долараў, гэта кропля ў моры ў параўнанні з атрыманымі выгадамі.

Мы так удала прадаём нафтапрадукты ў краіны Еўрапей-

– Гэта не самае страшнае скага Саюза, што ў выніку што-

цяпер... За 2006 год мы прадалі нафтапрадуктаў, вырабленых з расійскай нафты, на 5 мільярдаў рублёў. Гэта толькі на крыху менш, чым Расія выручыла ад продажу зброі — 6 мільярдаў. – Але ж за першым крокам

могуць быць іншыя санкцыі...

значылі б для краіны многа, а цяпер... на еўрапейскі рынак. Калі ўрад гаворыць пра эканамічныя сан-— то ён папросту хлусіць.

— Але ж Вы, пэўна, чулі, што Расія рыхтуеща да ўвядзення мытных пошлін на сырую нафту,

якую пастаўляе ў Беларусь?
— Расія гэтую тэму абмяркоўвае ўжо тры гады. Падобныя схемы — Расія пастаўляе сырую

 Еўропа не пойдзе на эка- нафту ў Беларусь, Беларусь пенамічныя санкцыі. Еўрасаюз рапрацоўвае сырую нафту і пралае нафтапралукты ў краіны ЕС вельмі выгадныя для ўсіх. грошы, а падобныя схемы дапамагаюць ухіляцца ад падаткаў ад лішняга хабару. Прасцей папужаць Беларусь павышэннем тарыфаў на расійскі газ, чым адмовіцца ад працуючых схем продажу нафты.

Юрась ДУБІНА.

это было...

Каб не губляць штогод сотні мільёнаў

да прафсаюзаў

эканамічных санкцый, заснаваных на палітычных выкіраўнік каментуючы магчымасць выключэння Беларусі з Генеральнай сістэмы прэферэнцый (ГСП).

"Генеральная сістэма прэферэнцый — гэта пытанне, якое працягвае абмяркоўвацца ў адпаведных інстанцыях у *Бруселі*", — сказаў спадар Боўг. Аднак, нават калі Беларусь пазбавіцца гэтых прэферэнцый, адзначыў чыноўнік, гэта не будзе з'яўляцца "эканамічнай санкцыяй". гэта падкрэсліваю". — дадаў

Як нагадаў кіраўнік прадстаўніцтва Еўракамісіі, Як адна з умоў прадастаўлення "належнае стаўленне да прафсаюзаў і іх правоў' "Калі гэтыя пытанні не бу дуць урэгуляваны, то прадастаўленне ГСП можа быць адклікана. Калі рашэнне будзе знойдзена, тады ўзаемаадносіны аднаўляюцца. Але гэта ні ў якім выпадку не эканамічныя санкиыі, заснаваныя на палітычных высновах", — падкрэсліў І.Боўг.

Нагадаем, што пытанне выпалку пазбаўлення

У выпадку ўвядзення сан-кцый ужо ў 2007 годзе Беларусь не зможа пастаўляць у ЕС на льготных умовах тэкстыль і калійныя ўгнаенні. На ацэнцы экспертаў, калі краі-на пазбавіцца гандлёвых ільгот, то пры тавараабароце з ЕС у 3 мільярда еўра (як у 2005 годзе) Беларусь можа штогод губляць да мільёнаў еўра.

Юрый ПАЦЁМКІН.

еўра, трэба належным чынам ставіцца

правоў Еўрасаюз ніколі не раз-глядаў магчымасць увядзення ў дачыненні да Беларусі сновах. Пра гэта нядаўна стаўніцтва Еўракамісіі ва Украіне і Беларусі Іен БОЎГ,

аб прыпыненні для Беларусі магчымасці карыстацца ГСП разглядалася Еўракамісіяй па ініцыятыве Міжнароднай арганізацыі працы ў сувязі з парушэннем правоў незалежных прафсаюзаў. Пакуль рашэнне па ім не прынята. Беларускім уладам адведзены тэрмін да сакавіка 2007 года, на працягу якога яны павінны выканаць рэкамендацыі МАП па выкананні правоў прафсаюзаў. У адваротным працэдура прэферэнцый можа быць адноўлена.

РЭАКЦЫЯ МІНСКА

Недальнабачна?

спяшаліся прымаць рашэнне аб увядзенні эканамічных санкцый супраць Беларусі, узважылі ўсе "за" і "супраць", — заявіў прэс-сакратар Міністэрства замежных спраў Андрэй Папоў, каментуючы рашэнне рабочай групы экспертаў Еўрасаюза аб выключэнні Беларусі з Генеральнай сістэмы прэферэнцый (ГСП).

А.Папоў назваў гэтае рашэнне "недальнабачным крокам". "Фактычна размова ідзе аб рэкамендацыі Савету ЕС увесці эканамічныя санкцыі супраць беларускага народа па А.Папоў. — Паўторнае ініцы- прытрымліваюцца адназнач-яванне EC гэтага пытання най пазіцыі па пытанні выклю-

"Вельмі важна, каб у ЕС не ўступае ў відавочную супярэчнасць з усёй папярэдняй логікай развіцця падзей, калі расследаванне "беларускага пытання" ў межах ЕС было непасрэдна абумоўлена адпаведнай працэдурай у Міжнароднай арганізацыі працы"

"Неэфектыўнасць і неабгрунтаванасць палітыкі абмежаванняў і санкцый, што праводзіцца на працягу амаль дзесяці гадоў з боку ЕС у дачыненні да нашай краіны, даказала неабходнасць узаемадзеяння, а не супрацьдзеяння па лініі ЕС—<u>Б</u>еларусь", — сказаў А.Папоў. Пры гэтым ён зазначыў, што не ўсе краіны ЕС

чэння Беларусі з ГСП. "Некаторыя з іх дэманструюць разумны падыход у дачыненні да Беларусі, што сведчыць аб іх прагматызме і нежаданні "сячы з пляча", — зазначыў А.Папоў. Мы цэнім такую лінію па-

водзін і будзем яе ўлічваць пры выбудоўванні двухбаковых адносін з гэтымі краінамі". Беларускі бок упэўнены ў наяўнасці неабходных перадумоў для вырашэння ўсіх пы-

танняў адносін з ЕС, уключаючы праблему ГСП, шляхам раўнапраўнага ўзаемапаважлівага дыялогу, прадстаўнік МЗС. падкрэсліў

Таццяна КАРАВЯНКОВА.

У ТЭМУ

Чаму Латвія галасавала супраць?

"Латвія выступае супраць выкарыстання эканамічных санкцый у адносінах да любой краіны", — пра гэта ў інтэрв'ю БелаПАН заявіла Надзвычайны і Паўнамоцны пасол Латвіі ў Беларусі Майра Мора.

Паводле яе слоў, Латвія галасавала супраць выключэння Беларусі з Генеральнай сістэмы прэферэнцый таму, што не лічыць гэтую меру эфектыўнай. "Наступствы гэтых санкцый лягуць не на дзяржустановы, якія вінаватыя ў тым, што гэтае пытанне наогул існуе. Пацерпяць найперш прадпрымальнікі і беларускі народ", — падкрэсліла М.Мора. На думку пасла Латвіі, ЕС не дасягне патрэбнай мэты такой мерай.

ТАК И СКАЗАЛ

Виктор КУЧИНСКИЙ, депутат Палаты представителей Национального собрания Республики Беларусь:

— К отдельным опустившимся женщинам нужно принимать меры по... кастрации. И не надо смущаться.

Санта Люсія пасялілася і ў душах беларусаў

"Аддзяленне Пасольства Аддзяленне Пасольства Швецыі і Ганаровае консульства Швецыі ў Мінску маюць гонар запрасіць Вас на традыцыйнае свята Люсіі..."— значылася ў квітках, якія атрымалі напярэдадні Новага года мномінчане і прадстаўнікі рэгіёнаў.

Вечарына адбылася сцёле Св.Сымона Св.Алены. Прысутныя ў зале з затоеным даханнем слухалі спеўныя словы, якія ў Швецыі ведаюць літаральна ўсе: Ноч апусцілася, Схаваўшы ўсё ў цень; Сонейка скрылася, Цёмна ды змрочна ўдзень. Толькі ў цемры той Свечка гарыць твая, Санта Люсія, Санта Люсія.

> Час прыйдзе — знікне змрок, Лзень будзе новы. Лзева спявае нам Дзіўныя словы.

З'явіцца ззянне святла У небе ружовым, Удушах пакіне след, Санта Люсія.

Цяпер і ў Беларусі ведаюць пра традыцыйнае нацыянальнае шведскае свята Люсіі. А знаёмства з ім адбылося дзякуючы клопатам не толькі аддзялення Пасольства і Ганаровага консульства Швецыі ў Мінску, а і мецэнацкай шчодрасці такіх знакамітых кампаній, як IKEA, ERICSSON, VOLVO, BAHCO, SCHENKER, Unomedical, Atlas Сорсо, афіцыйнаму дылеру ў Рэспубліцы Беларусь фірмы Volvo — ЗАО "Элитавто".

Падчас вечарыны стваралася ўражанне, што беларуская нацыянальная эліта толькі і можа разам сабрацца на свяце замежных гасцей. У Доме літаратара са старшынёй беларускіх пісьменнікаў Алесем Пашкевічам не сустрэнешся

(улады вытурылі адтуль майстроў слова), а вось у Чырвоным касцёле, які гасцінна адчыніў дзверы па просьбе шведаў, можна было ўбачыць не толькі кіраўніка літаратурнага саюза. Цікава было слухаць жыццёвыя гісторыі, якія распавядаў пасля ўрачыстай часткі знакаміты мастак Васіль Шаранговіч. Цяплей станавілася на душы ў сураз-моўцаў Зінаіды Бандарэнка. А Станіслаў Шушкевіч не толькі сам прыйшоў на свята Люсіі, але і ўнучку прывёў. Сярод запроша-ных прыемна было бачыць **маці** Паўла Севярынца, барадатага

...У той вечар да позняга часу гарэла святло ў касцёле Св.Сымона і Св.Алены. Надоўга ў душах многіх беларусаў застанецца след Санта Люсіі

праваабаронцу Валерыя Шчукіна, Міколу Маркевіча, які прай-

шоў праз зняволенне, але не

Алесь КАРНАЧ.

Мечеслав ГРИБ

Белорусский **MOCT**

Жизнь в оппозиции единство и борьба противоположностей

(Продолжение. Начало в №№188—201.)

Переход в оппозицию для

меня лично был очень не простым вопросом. Это был вопрос выбора. Я мог оставаться власти и до сегодняшнего дня, поддерживая официальную политику государства, мог быть обеспеченным чиновником. Но для этого необходимо было переступить через самого себя. свои убеждения, свои выработанные годами правила жизни. Следовало закрыть глаза на нарушения Конституции и других законов страны. Поэтому я выбрал оппозицию сознательно, зная, что на этом пути меня ждут большие неприятности

В СССР любая оппозиция существующей власти расценивалась не как конструктивная форма взаимодействия людей разных взглядов, а как враждебная деятельность врагов народа. И власть жестоко наказывала за оппозиционные высказывания. Поэтому и оппозиции как таковой в Беларуси в то время не было.

Она начала открыто заявлять о себе в конце 1980-х — 1990 годов. Тогда оппозиция могла свободно высказывать свое мнение по любому государственному вопросу, вносить предложения в государственные органы и добиваться их рассмотрения. Ну а главное то, что она могла участвовать в борьбе за власть за-

конным путем.
После избрания первого Президента Республики Беларусь отношение к оппозиции резко изменилось. Критика деятельности высших должностных лиц государства практически запрещена. Она может быть расценена как клевета или даже как оскорбление высшего должностного лица со всеми вытекающими отсюда последствиями.

Оппозиция стоит перед лицом жесткого выбора. Она далеко не одинаковая, она разная: левая, правая, центристская. Руководители каждой из партий заявляют о своей ведущей роли и чрезмерной значимости, что на самом деле не соответствует действительности. Бывший Председатель Вер-

ховного Совета С. Шарецкий, перебравшись в Литву, приглашал меня к себе. Предлагал пост председателя теневого правительства, затем пост "параллельного" Генерального прокурора и, в конце концов, "остановился" на должности заместителя Председателя Верховного Совета. Хотя еще совсем недавно он отказывался поддержать мою кандидатуру на пост члена Президиума Верховного Совет. Поэтому я не стал серьезно рассматривать его предложения. От этих планов веяло авантюризмом. А когда он предложил мне выдвигаться кандидатом в президенты в 2001 году, обещая всяческую поддержку, при условии, что потом он будет назнапремьер-министром, я окончательно убедился в этом. И отказался играть в эти игры. А несостоявшийся премьерминистр выехал в США.

Я всегда был против авантюр. Вспоминаю, как Верховный Совет, уже опальный, в 1999 г. собрался в поселке Ратомка под Минском. Собралось нас человек 40—50 депутатов, и мы решали вопрос об организации виртуальных выборов президента, предложенный В.Гончаром. Решили напомнить людям о том, что Верховный Совет не смирился с нарушением закона, что он действует. Реально на смену власти с помощью такого мероприятия не рассчитывали даже самые наивные демократы. Честно говоря, это была политическая игра, и игра очень опасная.

Решительно против такого предложения выступил только Г.Карпенко. Он заявил, что в подобных играх участвовать не будет. А был он тогда в оппозиции наиболее перспективной фигурой. Но не все его поняли. Геннадий Дмитриевич после этого выглялел очень озабоченным. Мы с ним долго гуляли, и он делился своими невеселыми мыслями. Он говорил, ожидая от меня моральной поддержки: Ты понимаешь, что ничего из этого не получится! Только людей сожжем". Очень переживал он тогда. Хотя человек был смелый, но ситуацию оценивал В конце-то концов трезво. Карпенко оказался прав.

К сожалению, я не раз замечал, что оппозиционные лидеры не всегда думают о судьбах людей, которых зовут под свои знамена. Например, когда выводят людей на уличные акции. В результате для когото получается пиар, а для когото — жизненная трагедия. Я считаю, что лидерам всегда необходимо ставить вопрос так: если участников акции арестуют, посадят, уволят с работы, то сможем ли мы их поддержать? Если ты не видишь такой возможности, то лучше против объединения, но при не зови на улицу наивных одном, не высказанном вслух,

юношей и девушек. Раньше от условии: лично некоторых руководителей объединенную партию. Одна-БНФ можно было ожидать ко, поскольку никто их них на сюрпризов во время проведения уличных акций. Договаривались с ними об одном, а они делали другое. Спонтанные решения иногда влекли за собой тяжкие последствия для десятков участников мероприятий.

Как я уже говорил, после окончания полномочий Верховного Совета 13-го созыва его функции перешли к оппозиционным политическим партиям. к чему и стремились молодые партийные лидеры. К сожалению, это не укрепило оппозицию на международной арене, как некоторые надеялись, а значительно ослабило ее.

Несколько лет я работал в составе Национального исполнительного комитета, который мы называли теневым правительством. Комитет до своей внезапной смерти возглавлял Г.Карпенко, я и С.Богданкевич были его заместителями. С бывшим председателем Национального банка мне не составляло труда находить общий язык. Хотя он относил ставляло себя к либералам, а я — к социал-демократам. После смерти Г.Карпенко

возглавить теневое правительство доверили мне. Главное, что удалось мне сделать на этом посту, — организовать и возглавить группу видных ученых по разработке концепции социально-экономического развития страны, которая получила название "Стратегия для Беларуси". Мы направили ее в Администрацию, в Совмин, в Институт экономики и в государственные газеты. Однако ответа от представителей белорусской власти не получили, а государственные газеты отказались вообще что-нибудь писать о стратегии для Беларуси. "Стратегию для Беларуси" мы приняли в сентябре 2000 года, но вскоре деятельность теневого правительства пришлось приостановить. Верховный Совет, при котором создавался Исполнительный комитет, прекратил свою деятельность, и мы "повисли в воздухе". Сейчас поступают предложения о позобновлении деятельности теневого прави-

Наверное, в этом есть здравый смысл, но надо хорошо подумать, прежде чем возобновлять работу. Непонятно, кому Исполнительный коми-Генерального тет должен подчиняться, чьи решения выполнять. Недавно я обсуждал проблему с С.Богданкевичем, мы пришли к общему выводу, что исполнительный комитет не должен быть сам по себе.

Оппозиция различается не только по своим взглядам и убеждениям, но и по форме организации. Я, например, разделяю оппозицию на неорганизованную и организованную. Неорганизованная оппозиция состоит из граждан, недовольных политикой государства. Эти люди не объединены и свое недовольство властью высказывают в разговорах со своими знакомыми и родственниками. Условно их можно назвать пассивной оппозицией.

Организованная оппозиция объединена в политические партии, национальные и общественные объединения (активная оппозиция). Она борется за власть открыто, в рамках существующего законодательства, стремясь прийти к власти через выборы депутатов и президента страны.

Политические партии в Беларуси начали официально регистрироваться в начале 1990-х. Я не имею в виду образование БНФ в 1989 году, который являлся тогда не партией, а национальным движением. К середине 1990-х годов количество политических партий в Беларуси увеличилось до 44. Количество не переходило в качество. но процесс был закономерен.

После президентских выборов количество политических партий стало резко сокращаться. К сожалению, не через объединение и укрупнение, а через ликвидацию. Сегодня в стране имеется 17 зарегистрированных политических партий, 7 из них социал-демократической направленности. Два последних года Министерство юстиции под разными предлогами не регистрирует вновь образованные политические партий и общественные объединения. Я состою в Белорусской со-

циал-демократической партии (Народная Грамада) с 1996 года. Был заместителем и первым заместителем председателя партии. В 2003 году, не coгласившись с авторитарными методами руководства в партии, перешел в Белорусскую социал-демократическую Грамаду, где также занял пост заместителя председателя партии. В этом же году инициативные группы двух партий начали движение за объединение. Я был одним из инициаторов этого процесса. Председатели партий вроде бы и не

сегодняшний день не имеет необходимого авторитета в партийной среде, то делегаты съезда не стали даже рассматривать их кандидатуры на пост председателя объединенной партии. В результате оба председателя Н.Статкевич и С. Шушкевич выступили против объединения и заявили, что их партии сохраняют самостоятельный статус. Но практически — это амбициозное надувание щек, как говорят в народе. Скоро время все рас-

ставит по своим местам. Помню, когда я сменил С. Шушкевича на посту Председателя Верховного Совета, то предложил ему работать в парламенте на постоянной основе В то время большая часть депутатов работала в парламенте

только во время сессий. Возможно, Станислав Станиславович находился еще под сильным впечатлением от своей отставки и от моего предложения отказался. Хочу заметить, что отказался он довольно дипломатично, сославшись на большую занятость научной работой. Сегодня мне с С.Шушкевичем и Н.Статкевичем вообще делить нечего, да я и не протендую на руководящие посты в партии. Но фактически мы постоянно чтото делим. Кстати, многих оппозиционеров жизнь так и не научила укрошать свои амбиции ради общего дела.

Процитирую немецкого философа А.Шопенгауэра: "Большинство людей столь неистово субъективны, что ничего на самом деле не занимает их, лишь они сами. Любое сделанное кем-то замечание наталкивает их на размышления об их собственных делах, а все их внимание поглощено малейшим шансом перевести разговор на свою личность, сколь бы гдаленной ни была тема"

Вопрос объединения политических партий, пусть даже и одной политической ориентации, не прост в любой стране, где есть такая необходимость В Беларуси эти вопросы еще более сложны и запутанны. Но опыт совместной работы общественных организаций накоплен немалый. Я имею в виду наблюдение за выборами.

В свое время мы вместе с В.Гудеевым, председателем клуба избирателей, решили поставить этот процесс на твердую почву. Сначала планировалось создать движение за демократические и свободные выборы, но Министерство юстиций его не зарегистрировало, а Верховный Суд нашу жалобу на незаконный отказ в регистрации не удовлетворил. Мы начали все с начала. Учли замечания Министерства юстиции и Верховного Суда. Но результат оказался тот же. Гогда мы поняли: никакую общественную связанную с независимым наблюдением за выборами в Беларуси, не зарегистрируют. В результате организовали неформальный Коорлинационный совет из руководителей семи общественных организаций, которые имели право наблюдать за выборами; я возглавил его работу.

В 2000 году мы смогли организовать независимое на-блюдение за выборами в Пала-ту представителей. (Эти выборы оппозиция бойкотировала и не участвовала даже в наблюдении.) По материалам наблюдения был подготовлен мониторинг, в котором отражались е выявленные нарушения Их оказалось настолько много. что международные парламентские сообщества признали выборы несвободными и недемократическими.

В 2001 году, мы не ставили своей целью поддержать определенного кандидата, а стремились добиться максимальной прозрачности и открытости избирательного процесса, противостоять фальсификациям за счет организации наблюдения на всех избирательных участках. Для этого мы объединились с правозащитным центром "Весна" и ассоциаправозащитным цией неправительственных общественных объединений. Мы с А.Беляцким стали сопредседателями Координационного совета. Аналогичные координационные советы были организованы во всех областных центрах и Минске. Кроме того, нам удалось организовать 157 координационных советов на местах, практически в каждом районе и городе страны. Мы отобрали и подготовили 16 тысяч граждан, которые согласились быть наблюдателями. Отпечатали и распространили соответствующую литературу, справочники, памятки, как вести себя на участке для голосования, в избирательной комиссии, чтобы не дать оснований для обвинений и не быть удаленным с избирательного

(Продолжение на 4-й стр.)

это было...

Белорусский **MOCT**

(Пподолжение Начало на 3-й стр.)

Необходимо заметить, что на лиц, согласившихся быть наблюдателями, оказывалось всяческое давление. Особенно нажимали на учителей и других зависимых государственных служащих. Их уговаривали добровольно отказаться от наблюдения, запугивали, угрожали увольнением с работы и т.д. В результате до выборов дошло

10 тысяч волонтеров. Однако на этом наши беды не окончились. Нас ожидало главное испытание. Перед самими выборами начались обыски в офисных помещениях координационных советов. В столичном офисе налоговая инспекция "арестовала" оргтехнику. Потом мы доказали, что действовали в соответствии с законом и оргтехника была нам возвращена. Но было уже поздно, выборы прошли.

В день выборов, 9 сентября. в офисах координационных советов замолчали все телефоны. Мы вынуждены были использовать запасные варианты.

В результате обобщения и анализа материалов, поступивших от наших наблюдателей, выяснилось, что за действующего Президента было приписано более 25% голосов избирателей. Потом эти данные совпали с данными Независимого института социально-экономических и политических исследований

Все нарушения, зафиксированные во время электораль-

ниторинга. На основании материалов нашего наблюдения Европа сделала свои выводы. Цивилизованный свет не согласен признавать недемократично избранный парламент. Считаю это нашим взносом в борьбу за лемократию в Беларуси.

В 2001 году мы организовали структуры по наблюдению за выборами даже там, где не было никаких партий и общественных объединений. Например, а Россонах. Конечно, наблюдатели не моги совершить чудо. Однако местные волонтеры благодарили нас за то, что получили почувствовать возможность себя люльми. пусть и на некоторое время. Заносчивая местная вертикаль, возможно, в первый раз, вынуждена была разговаривать с ними. Это была попытка объединить силы общественных неправительственных организаций для решения одной очень важной залачи — независимого наблюдения за выборами. И нам удалось ее решить. Также необходимо поступать и с объединением политических партий одинаковой ориентации. Объединение реально при наличии желания большинства членов этих партий.

В 1999 году состоялся "круглый стол" представитеполитических партий и Президента. Администрацию представлял М.Сазонов. С ним можно было обсуждать самые острые проблемы. Он мог выслушать собеседника. Сегодня диалога между властью и оппозицией не существует. Единственное исключение — пригла-

изложены в толстых томах мо- шение С.Богданкевича в Администрацию для подготовки ответа руководству Российской Федерации по вопросу введению единого рубля.

В 1999 году на заседаниях круглого стола" мы с П.Кравченко представляли партию социал-демократов. Заседания круглого стола" вел И.Антонович, министр иностранных дел. Запомнилось, как горячо они дискуссировали с П.Кравченко по всем обсуждаемым вопросам. Потом я сопоставил эти дискуссии и понял, что они прекрасно знают друг друга. Оба в разное время руководили внешнеполитическим ведомством, а еще раньше высокопоставленными КПБ. Говорю это не ради упрека, а чтобы подчеркнуть возможность национального взаимопонимания.

Знаю многих людей, которые сегодня представляют власть, и многих из тех, кто представляет оппозицию. Общаясь с ними, я пришел к выводу о том, что на уровне личных отношений вражды между ними нет. Сегодняшнее разделение общества - искусственное. Нас, белорусов, пытаются расколоть сверху. Вместе с тем нам определено самой судьбой искать национальное согласие и жить вместе в своей независимой стране. Нам нечего делить. Как говорил Дэн Сяопин: "Все равно, какого цвета кошка лишь бы ловила мышей". Но цвет националь-

Под бело-красным зонтиком

Недавно узнал, что на опске сотрудники милиции отняли у девушки бело-красный зонт. Очевидно, посчитали его незарегистрированной символикой. Хотя бело-красные автомашины скорой медицин-ской помощи и пожарной службы вроде бы пока не задерживают.

Такие случаи напоминают мне одну историю примерно трехлетней давности. Как-то попал я в Германию на семинар для юристов. С белорусской стороны было нас около десяти человек. Компания довольно пестрая: юристы из государственных структур и даже из Министерства юстиции и я с М.Пастуховым. (Полагаю, это имя хорошо известно читателям. М.Пастухов — бывший член Конституционного Суда, не согласившийся с явным нарушением Основного Закона,

учиненным в ноябре 1996 года, и незаконно за это уволенный. Сейчас он защищает права независимых журналистов.) Немцы собрали под одной

крышей на семинар юристов, которые работали в государственных структурах, и тех, кого власть записывает в "радикальную оппозицию". Поселили нас в академическом городке недалеко от Бонна. Все бы хорошо, да одно неудобство: каждый день шел дождь. Происходил семинар в середине лета. Возможно, поэтому никто из нас не додумался взять с собой зонт. Ходили мы все, как мокрые куры. Видя создавшуюся ситуацию, организатор семинара сделал широкий жест: купил всем простые одинаковые зонтики с пластмассовыми ручками. Все

были довольны. Вот только с расцветкой вышел казус. Выбрали немцы бело-красную гамму. Очевидно, из эстетических, а не из политических соображений. Да и откуда им было знать, что у нас в стране такая неразбериха с символикой и цветовой гаммой. В конце концов, все ходили под бело-красными зонтиками и тихо радовались, что удалось спрятаться от дождя. А потом, как говорят, дернул нас с Пастуховым черт за язык. Фотографировались мы как-то на память и говорим коллегам: "А что же вы, господа, будете пояснять своему начальству, если эти снимки увидят в Минске? Это же может быть истолковано как доказательство вашей

нелояльности' Это было неосторожное и непродуманное высказывание ются по сторонам. Я персона с нашей стороны, и мы потом опальная, поэтому и осторож-

жалели об этом. Но дело было ничают. Но если уже разговоуже сделано: с того дня государственные чиновники больше к своим зонтикам не прикасались. Ходили мокрыми. Хорошо еще, что дождь вскоре

перестал. После окончания семинара мы решили отметить это событие. Купили хорошего вина, закусок и дружно посидели вечером. Без разделения на "своих" и "чужих". Когда человек из государственной организации чувствует себя свободнее, то выясняется, что он не хуже тебя понимает, чего стоят все устаревшие пропагандистские мифы. Особенно красочный был момент, когда представительница БГУ, про-

знося тост, воскликнула "Жыве Беларусь!" и все встали. Кстати, Президент и сам чувствует, что настоящей преданности ему нет. Может быть, только незначительная часть приближенных людей верна ему, потому что деваться им уже некуда. А вообще-то про своих соратников Президент сказал однажды открыто и честно: "хрюкают у корыта"

Сегодняшние государственные чиновники, в отличие от СМИ, особенно не восхваляют, но и не критикуют Президента и его политику. Они предпочитают отмалчиваться. Так, прослушав 19 апреля 2005 года четырехчасовое послание Президента, ни у кого из присутствующих вопросов не оказалось. А присутствовали там депутаты Палаты представителей, Совета Республики Национального собрания, руководящие работники Совета министров и местных органов власти. Это тревожно.

И это у нас уже было. Живу я на улице Пулихова. В прошлые времена этот микрорайон называли "ондатровым". очевидно, потому, что раньше здесь проживало много номенклатурных работников. Они носили модные и дефицитные в то время шапки из меха ондатры. На этой улице построен ряд домов с улучшенной планировкой. Приналлежали они когла-то Управлению делами ЦК КПБ. Сегодня они не смотрятся так роскошно, как раньше. Состарились, да и уход не тот. Каждая улица живет своей жизнью. И наша не является исключением. Я часто встречаю как бывших, так и действующих представителей государственной власти. Со многими здороваемся, разговариваем. Отдельные люди, прежде чем завести разговор, озира-

рится такой человек, то буквально через слово извиняется. Чувствуется, что совесть мучает его. "Поверьте, — говорит, — я думаю фактически так же, как и вы. Но семья, дети, понимаете... Жить-то надо". С одной стороны, я вроле бы и понимаю человека. Но вместе с тем я тоже на этом белом свете живу не один. И у меня есть семья. И у моих детей неприятностей хватает, после того как я разошелся с генеральной линией".

Мой выбор, как я уже говорил, вызревал долго. Я не был диссидентом в советское время, да и быть им не мог при всем желании. Диссидентов в милиции не держали и, тем более, генеральских звезд таким не давали. Система органов внутренних дел - очень закрытая и консервативная. В советские времена мне не хватало знаний о нашиональной истории, лостижениях лемократии за границей, развитии рыночной экономики.

На выборах депутатов Верховного Совета в 1990 году я конкурировал с представителем БНФ. В парламенте я тоже не был сторонником оппозиции, хотя с 3.Позняком никогда не враждовал. Считаю, что у нас с ним были нормальные отношения. Я относил себя больше к депутатской группе "Беларусь", которая поддер-живала правительство, но официально я в ней не состоял.

Часто рассуждаю про феномен белорусской толерантности, а точнее белорусского спокойствия. я прихожу к следующим выводам. Прославленная белорусская толерантность идет, прежде всего, от безысходности нашего народа. Сегодня дело дошло до анекдота: чиновник, как огня, боится даже бело-красного зонтика.

Я никому не служу и никому не прислуживаю. Стараюсь жить в согласии со своей со-Могу ходить под любым зонтиком и любым флагом. Кое-кто из чиновников мне даже завидует. От некоторых я слышу: "Тебе хорошо, ты уже бывший". На это я могу ответить следующее: тех, кто избирают путь служения Беларуси, никто не в силах отправить в отставку. Служить можно везде и всегда, даже в отставке. Все высокое начальство как приходит, так и уйдет. Беларусь — это навсегда.

(Продолжение следует.)

ПЕРАМОВЫ

Ці паедуць беларускія дзеці ў «Артэк»?

Паміж Міністэрствам па справах моладзі, сям'і і гендэрнай палітыцы Аўтаномнай Рэспублікі Крым і Міністэрствам адукацыі Беларусі вядуцца перамовы аб арганізацыі адпачынку беларускіх дзяцей у міжнародным лагеры

Як паведаміла на прэсканферэнцыі ў Мінску кіраўнік крымскага міністэрства Таццяна Яжова, генеральны дырэктар "Артэка" наведваў Мінск з мэтавымі прапановамі.

Паводле слоў Т.Яжовай, турфірмы, што займаюцца арганізацыяй дзіцячага адпачынку ў Крыме, "накручваюць" такія цэны, што далёка не кожныя бацькі могуць дазволіць сабе набыць пуцёўкі. Цэны на 24-дзённую пуцёўку ў "Артэк" гэтым летам вагаліся ў межах 700—800 долараў ЗША. Выйсцем з такой сітуацыі для беларусаў, на думку Т.Яжовай, магло б стаць заключэнне прамых дамоў і ўстанаўленне дзяржаўнай квоты. *"Можна было* б вельмі актыўна выкарыстаць міжнародныя схемы, што праводзяцца ў "Артэку", — лічыць Т.Яжова. Неабходная дакументацыя ўжо перададзена ў беларускае Мінаду-

Таццяна ДАРАШЧОНАК.

Дзіця напракат

Жыхар Гродна, якому ўсяго адзін год, за два месяцы 40 разоў пабываў у Польшчы — яго вазілі з сабою бацькі-камерсанты, каб без чаргі перасякаць беларуска-польскую мяжу на пераходзе Брузгі. Па правілах, легкавушкі, у якіх зна-ходзяцца дзеці ва ўзросце да трох гадоў, маюць першачаровае права на такі праезд. Такім чынам, некаторыя жыхары памежжа паспяваюць наведаць Польшчу два-тры разы за дзень, перавозячы харчовыя і прамысловыя тавары. У сваю чаргу гродзенскія камерсанты вывозяць за мяжу бензін і дызпаліва. Па словах мытнікаў, пункт у Брузгах кожныя суткі перасякаюць як мінімум машын з дзеткамі-правадні-камі. "Прадпрымальныя" бацькі нават аддаюць малых напракат за дзесяць долараў на адну замежную паездку, паведамляе радыё "Рацыя"

АФІЦЫЁЗ

Уладзімір НАВУМАЎ:

«Непазбежнасць пакарання відавочная, нягледзячы нават на тэрміны даўніны, пра гэта павінны ведаць усе злачынцы...»

Пасля прыняцця ў першым чытанні законапраекта "Аб органах унутраных спраў" міністр унутраных спраў Беларусі Уладзімір Навумаў адказаў на некалькі пытанняў журналістаў. Вось пра што ў яго пыталіся.

Пра «марозаўскую групоўку»

Як раней паведамляла "Народная воля", нядаўна Вярхоўны суд Беларусі абвясціў прыгавор членам гэтай банды, на рахунку якой — больш за 100 цяжкіх і асабліва цяжкіх забойстваў.

"Марозаўская групоўка" гэта не апошняя злачынная арганізацыя, якая была выяўлена намі на тэрыторыі Беларусі, — сказаў міністр. — Я думаю, вы шмат разоў чулі выраз прэзідэнта аб тым, што ў 1994 годзе мы стаялі над безданню. У тыя часы перад намі сапраўды стаяла задача спыніць распаўсюд крыміналу. Зараз мы ўжо ў стане поўнасцю кантраляваць сітуацыю. І таму цвёрда кажам пра тое, што больш такіх груповак у Беларусі з'яўляцца не будзе. Але, не выключана, што будуць выяўляцца адголоскі тых часоў, калі наша праваахоўная сістэма яшчэ была не такая моцная, як зараз...

Сёння мы актыўна вядзём працу па раскрыцці яшчэ серыі асабліва цяжкіх злачынстваў 1996—1999 гадоў. І распрацоўваем яшчэ дзве злачынныя групоўкі ў іншых рэгіёнах краі-

Непазбежнасць пакарання відавочная, нягледзячы нават на тэрміны даўніны — пра гэта павінны ведаць усе злачынцы.

Дарэчы, большая частка зброі, якая належала "марозаўскай групоўцы", канфіскавана і прымацавана да крымінальнай справы, але за столькі гадоў, я дапускаю, што частка зброі магла і пакінуць нашу

Hpa Казуліна

У Навумава таксама спыталі пра самага вядомага зняволенага апошніх часоў — былога кандыдата ў прэзідэнты краіны Аляксандра Казуліна.

"Казулін зараз працуе над душэўным станам, і, як і ўсе мужчыны, займаецца сваёй фігурай, — цынічна паведаміў Навумаў. — Ён просіць, каб

туды нікога не прымаем і пры- палітычную плоскасць. І я тады навучання гора-баевікоў. вагі ад нас таксама не патрабу-

Пра патрабаванні

Еўрасаюза На пытанне "Народнай волі" "Як вы ставіцеся да аднаго з патрабаванняў Еўрасаюза вызваліць палітэняволеных?" міністр адказаў так: "Я не ведаю, хто такія палітэняволеныя. Тыя людзі, якія заклікалі да штурму будынка органаў рончая арганізацыя родная амністыя"

унутраных спраў, яшчэ нейкія пытанні вырашалі хуліганскімі дзеяннямі — яны не могуць быць палітзняволенымі. Між іншым, уплывовая правааба-"Міжнатаксама прызнала, што некаторыя з іх здзейснілі крымінальныя злачынствы. Таму, як правіла, мы жамі нашай краіны створаны урачы не ўмешваліся ў ягоны выконваем пакаранні ў адносіпрацэс выхаду з галадоўкі. Што нах да людзей, якія здзейснілі тычыцца таго, што ён вельмы крымінальныя злачынствы. схуднеў, дык, ведаеце, ёсць Канешне, гэта вельмі добрая стужку, на якой невядомы ма-

скажу, што нават некаторыя члены "марозаўскай групоўкі" і так званыя "пажарнікі", якія сядзяць у Расіі, упарта дамагаюцца толькі аднаго: каб іх прызналі палітычнымі вязнямі. Але я думаю, што гэты нумар не пройдзе...

Пра «здохлага пацука»

Нагадаем, што за некалькі дзён да прэзідэнцкіх выбараў генпракурор Пётр Міклашэвіч, Уладзімір Навумаў і старшыня *КДБ* **Сцяпан Сухарэнка** правялі прэс-канферэнцыю, падчас якой "пугнулі" народ страшылкай пра здохлага пацука.

Сцяпан Сухарэнка тады заявіў, што быццам бы за меспеиыяльныя лагеры, дзе быциам бы трэніруюць беларускіх баевізлачынствы. коў. Публіцы прадэманстравалі вельмі стары выраз: мы па вазе форма абароны: перавесці ўсё у лады чалавек распавядаў пра ме-

Паводле ягоных слоў, замежныя рэкамендавалі інструктары забіць пацука, затым кінуць яго на некалькі тыдняў ў вядро з вадой, а пасля выліць гэтую ядавітую вадкасць у сістэму гаводазабеспячэння. радскога Tэтую гісторыю адразу ж падхапілі тэлеканалы: маўляў, апазіцыя хоча атруціць людзей..

Таму "Народная воля" пацікавілася ў Навумава, ці мае МУС дачыненне да расследаван ня гэтай справы. "Справа вядзецца,

Міністэрства ўнутраных спраў мае да яе расследавання самае непасрэднае дачыненне, - адказаў генерал. — Думаю, лагічнае завяршэнне гэтай справы будзе і вінаватыя панясуць па-

А вось чаму так доўга вядзецца следства (калі яно наогул вядзецца), міністр не сказаў.

"Гэта даволі складанае пы-

Марына КОКТЫШ,

ЗАДЕЛО

Под домашний арест

Министерством внутренних дел разрабатывается новый законодательный акт, направленный на более широкое применение домашнего ареста в отношении подследственных.

указанию министра внутренних дел Владимира НАУМО-ВА, который потребовал от следственных подразделений более активно использовать альтернативные меры пресечения при ведении расследования, беря пример в данном вопросе с Европы.

Беспокойство министра вовсе не беспочвенно. Когда пять лет назад вводились в действие новые Уголовный и Уголовно-процессуальный кодексы, предполагалось, что они позволят значительно разгрузить перенаселенные следственные изоляторы. Домашний арест, залог, поручительство должны были стать альтернативой широко применяемым заключению под стражу и подписке о невыезде и надлежащем поведении. Однако за прошедшие пять лет стало совершенно очевидно, что мало только прописать в законе новые меры пресечения, чтобы начали применяться. Нужно прописать еще и механизмы применения этих зако-

По данным МВД, сегодня около 33% всех подследственных помещаются в следственный изолятор. Приблизительно в отношении 66% применяется подписка о невыезде и надлежашем поведении. Это очень мало, считает Владимир Наумов. Министр констатировал, что следователи фактически не используют возможности, предоставленные им новыми законами. Хотя объективные данные говорят о

Документ готовится по том, что применение альтер- чем в 50% случаях. И это себя кто осуществляет охрану ареснативных мер пресечения вполне себя оправдывает. Так, за весь 2005 год домашний арест был применен лишь в отношении 548 обвиняемых, залог — 33, личное поручительство — 239. При этом были зафиксированы лишь единичные случаи нарушения назначенного режима. Причем вина в этом в первую очередь лежит на следователях.

Так, один раз домашний арест был назначен дважды судимому, который явно не имел желания становиться законопослушным гражданином и поэтому скрылся. Другой следователь назначил домашний арест четырежды (!) судимому результат тот же.

Два нарушения за весь год зафиксированы и при назначении залога. Нарушителями оказались довольно состоятельные россияне, которым был назначен очень маленький залог: одному — 6 тысяч, другому — 12 тысяч долларов. Обвиняемые за эти деньги просто купили себе свободу, а затем скрылись от следствия.

По личному поручительству было зафиксировано только одно нарушение, результатом которого стало взыскание штрафа в 2,5 млн рублей с каждого поручителя.

В МВД отмечают, что 820 случаев применения альтернативных мер пресечения — это ничтожно мало для 80 тысяч следственных производств. К примеру, в европейских странах залог используется более

оправдывает. Если даже человек скроется от следствия, то вновь. С другой стороны, государство получает весьма солидную статью дохода в виде оставленного залога.

МВД было бы не прочь идти европейским путем, но этому мешала непродуманная законодательная база. Например, сумма минимального за-лога была установлена в 500 базовых величин — 15,5 млн рублей. У многих подследственных просто не было таких денег, поэтому они оставались за решеткой. С домашним арестом еще сложнее. С одной стороны, следователь вполне может назначить данную меру пресечения и установить для обвиняемого ряд ограничений: запрет покидать жилище, разговаривать по телефону, общаться с определенными лицами и т.д. Однако кто будет осуществлять контроль за арестованным? Ни в законодательстве, ни во внутренних документах МВД это не прописано. Нет даже подразделения, на которое_возложены данные функции. До сих пор никто в МВД не знает, как должен осуществляться контроль за арестованным: должны милиционеры находиться в квартире или на лестничной площадке, где спать, как сменяться, можно ли им общаться с арестованным и т.д. и т.п.? Все это решается в каждом случае отдельно, под личную ответст-

тованных.

В 2006 году МВД наконец обратило внимание на проблеприменения альтернативных мер пресечения. В Палате представителей Национального собрания РБ находится законопроект, который снизит минимальную сумму залога до 100 базовых величин. Параллельно с этим, как сообщили в МВД, разрабатывается документ, который урегулирует все организационные вопросы при аресте подследственного. По оценке МВД, при решении всех означенных проблем на альтернативные меры будет приходиться до 20% всех мер пресечения в Беларуси. Ожидается, что уже в 2007 году число случаев использования домашнего ареста, залога и поручительства вырастет в 2—3 раза.

Правозащитники этим изменениям, конечно, радуются. Как они шутят, МВД потребовалось совсем немного времени. чтобы понять: следственные изоляторы должны заполняться, как кинотеатры: согласно количеству мест. Впрочем, правозащитники отмечают, что проблему перенаселенности изоляторов мог бы решить и судебный контроль за применением мер пресечения. Например, когда Россия ввела судебные санкции вместо прокурорских, только за первый год население следственных изоляторов сократилось на 20%, за второй — на 45%

Сергей САЦУК.

ПРАПАНОВА

Змагайцеся *3a* тэлеэкран...

Добры дзень, мая дарагая "Народная воля"!

Піша Вам пенсіянерка з горада Глыбокае Віцебскай вобласці. Выпісваю газету даўно, хоць у апошні час гэта звязана з вялікімі цяжкасцямі (трэба хадзіць у банк, пералічваць грошы, а ў маім узросце гэта не проста).

Чытаю "Народную волю", як кажуць, ад пачатку і да канца, але сама ніколі не пісала Вам. Сёння ўпершыню вырашыла публічна падзяліцца сваімі думкамі.

У нас, у Глыбокім, раскідалі (у поўным сэнсе гэтага слова) лістоўкі "За свабоду!". Стараліся, як я думаю, маладыя — дзякуй ім за гэта, але "электарат" не ведае, хто да яго звяртаецца. Пад тэкстам — нейкія, кажуць, інтэрнетаўскія загагуліны. Для нас, старых, нічога не зразумела, таму і не ведаем, як усё ўспрымаць.

Трэба дамагацца "дастукацца" да народа не праз лістоўкі, а праз тэлеэкран, у якога "электарат" бавіць свой вольны час за серыяламі. Лічу: пакуль з экрана будуць паліваць граззю ААН, Еўрапейскі Саюз, АБСЕ, ледзь не кругласутачна паўтараць, што ўсюды дрэнна, толькі ў нас жыццё маліна, пакуль па ўсіх каналах будзе бессаромнае ўсхваленне "бацькі" з яго цудамі, ніякія лістоўкі не дапамогуць.

3 павагай —

Франя БЕРВЯЧОНАК, жыхарка г.Глубокае.

что нового?

В Астане построят... лето

Власти Казахстана заявили о намерении построить гигантский шатер высотой 150 метров и общей площадью больше десяти футбольных полей, под которым появится целый город. Проект, автором которого стал известный британский архитектор Норман Фостер, планируется осуществить в столице Казахстана Астане в течение следующего года.

Проект недавно представил казахский президент Нурсултан Назарба-Зимой температура воздуха в Астане часто опускается до -30 градусов по Цельсию. Создатели гигантского шатра говорят, что его прозрачные стены будут накапливать солнечное тепло, и климат внутри сооружения будет близок к летнему. Под куполом появится целый город - с площадями, мощеными улицами, каналами, торговыми центрами и плошадками для игры в

гольф. Авторы надеются, что посреди суровой казахской зимы жители страны смогут поиграть в большой теннис, прокатиться на корабле или попить кофе в одном из улич-

Создание крытого города это очень масштабное начинание, однако таковым, безусловно, является и сам город Астана. Около 10 лет назад

перенести столицу из Алма-Аты в самый центр степного Казахстана. С тех пор на возведение Астаны было, по официальным данным, направлено 15 млрд долларов, хотя некоторые считают, что на самом деле потратили гораздо больше.

Астана и теперь выглядит как нечто нереальное — со своими мраморными дворцами, сверкающими небоскребапрезидент Назарбаев решил ми, скульптурами и абстрактными статуями, которые окружены бесконечной пустотой, покрытой снегом. Вскоре над всем этим появится огромный освешенный шатер — логичное дополнение смелого архитектурного разнооб-

Ранее сообщалось об уникальном океанариуме в казахской столице. Он - единственный в СНГ и самый удаленный от океана в мире. В центре Казахстана, в 3 тысячах километрах от мирового океана, плавает более 2000

морских и океанских рыб. В океанариуме Астаны представлены такие обитатели Южного полушария, как акулы, скаты, мурены и прочие экзотические особи с оригинальными или, наоборот, вполне обычными

Это лишь отдельные штрихи казахской столицы. Но и они показывают белорусам, как надо обустраивать столи-

Научный успех Китая ошеломляет

Международная органи-

По словам Дирка Пилата, главы подразделения ОЕСО, отвечающего за политику в области науки и технологии. быстрый рост капиталовложений Китая в науку оше-

Влюбленные, находящиеся вдалеке друг от друга, издавна полагались на чернила и бумагу. Затем на смену любовным письмам пришли телефоны и более лаконичные смс-сообщения. Но к следующему году общение влюбленных снова видоизменится, приняв форму "рубашки для объятий". В "умной рубашке" будет использоваться технология мобильной связи, которая поможет парам обниматься на расстоянии.

Когда один "носитель" обнимает" свою рубашку, рубашка замеряет давление, пульс и температуру. Затем она передает эти данные вто-"носителю", рубашка которого теплеет, начинает покалывать тело и осуществляет "некоторое давление" в определенном месте. Райан Генц, глава фирмы-производителя CuteCircuit, указал, что это первый предмет одежды, передающий прикосновения

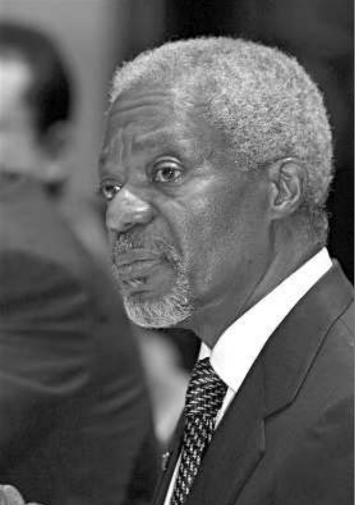
что это нечто романтичное

"Это телекоммуникация нового рода, она привносит разнообразие в общение людей. И это первая подобная вещь в мире. Если вы находитесь в разлуке, рубашка сдавливает и теплеет в том месте, где лежат руки другого человека. Так что если я хочу потрепать вас по плечу, у вас Более 100 таких рубашек появятся в продаже в Великобритании и Америке в следующем

Daily Telegraph

зация экономического согрудничества и развития (OECD) представила итоговый доклад, посвященный Китая в мировой

Согласно данным ОЕСО, в 2006 году Китай опередил Японию и по суммарным показателям, характеризующим объемы исследований, и по темпам развития науки и технологии. Китай занимает второе место в мире, уступая только США. Так, на исследования и развитие технологий Китай затратил в уходящем году 136 млрд дол., Япония затратила 130 млрд, а США — 330 млрд долларов 15 стран Евросоюза, включая Францию, Германию и Великобританию, вложили в научные исследования 230 млрд долларов.

канпы, можете очень многое

А напоследок

я скажу...

или Пять уроков генсека ООН Кофи Аннана,

озвученных в его прощальном выступлении

изменить для людей, живущих в нищете, если продемонстрируете готовность спасти Дохинский раунд торговых переговоров. Вы сможете сделать это, если поставите свои общие национальные интересы выше интересов отдельных могущественных групп и тем самым покажете пример Европе и крупным раз-

вивающимся странам.

воде, создание условий для по-

лучения всеми девочками

равно как и мальчиками, как минимум начального образова-

ния, сокращение младенчес-

кой и материнской смертности

и недопущение дальнейшего

распространения ВИЧ/СПИДа.

не менее важное значение для

бедных стран имеют доступ к

рынкам, справедливые условия

торговли и нелискриминаци-

онная финансовая система.

Даже в следующие несколько

недель и месяцев вы, амери-

Сегодня мы понимаем, что

Кофи Аннан в последний раз выступил перед публикой

в качестве генерального секретаря Организации Объеди-

Его преемник уже избран — это южнокорейский дипло-

бомбил Сербию, произошли теракты 11 сентября, меж-

дународные войска вошли в Афганистан и Ирак, Израиль

был удостоен Нобелевской премии мира за то, что "боль-

Мой первый урок со- включая сокращение вдвое **стоит в том, что в сегод-** доли населения, не имеющего

провел военную операцию в Ливане. В 2001 году Аннан

ше, чем кто-либо, способствовал обновлению ООН". В

своем прощальном выступлении он обратил особое вни-

мание на роль США в современном мире.

няшнем мире безопасность

каждого из нас зависит от

безопасности всех осталь-

Это особенно актуальным

стало сейчас, в нашем откры-

том мире, где смертоносное

оружие способны приобрести

не только государства-изгои,

но и экстремистские группы,

где вирус атипичной пневмо-

нии или птичьего гриппа за

какие-то часы может перено-

ситься через океаны, не говоря

vже о национальных границах.

где несостоявшиеся государст-

ва в сердце Азии или Африки

могут становиться убежищами

для террористов, где даже кли-

мат меняется таким образом,

что это сказывается на жизни

таких угроз ни одна страна не

может обеспечить свою без-

опасность за счет своего пре-

восходства над всеми другими. Мы все отвечаем за безопас-

ность друг друга, и, только

обеспечив взаимную безопас-

ность, мы можем рассчитывать

на то, что наша собственная

ветственность не только перед

нашими современниками, но и

перед будущими поколениями

ответственность за сохране-

ние ресурсов, которые принад-

лежат им так же, как и нам, и без которых никто из нас не сможет выжить. Это значит,

что мы должны делать гораздо

больше и в срочном порядке

для предотвращения или за-

медления климатических изменений. Каждый день нашего

бездействия увеличивает бремя

затрат, которое придется нести нашим детям и детям наших

Мой второй урок со-

обходима, но и возможна.

во не может быть поллинно

стабильным и ничье процвета-

ние не может быть стопроцент-

но гарантированным. Было бы

нереалистичным считать, что

кто-то может продолжать из-

влекать выгоды из глобализа-

ции в условиях, когда милли-

арды людей продолжают про-

зябать в нищете или даже ввер-

гаются в нищету. Мы должны

дать людям хотя бы шанс при-

общиться к нашему процвета-

Я считаю, что мы несем от-

безопасность будет надежной.

В условиях существования

всех и каждого на планете.

Аннан руководил ООН десять лет. В эти годы НАТО

ненных Наций. 31 декабря его полномочия истекают.

мат Пан Ги Мун.

Мой третий урок состоит в том, что и безопасность, и развитие в конечном счете зависят от уважения прав человека и верховенства закона.

На протяжении всей человеческой истории разнообразие обогащало жизнь людей, и различные общества учились друг у друга. Однако чтобы различные общества могли жить в мире друг с другом, мы должны подчеркивать не только то, что нас разъединяет, но и то, что нас объединяет, — нашу общую принадлежность к человеческой расе и наше общее понимание того, что человеческое достоинство и права должны быть защище-

стоит в том, что мы все от-Это исключительно важно вечаем не только за бези для целей развития. И иноопасность друг друга, но и странные инвесторы, и собств какой-то степени за благосостояние друг друга. венные граждане любой страны гораздо охотнее занимают-Глобальная солидарность в ся производственной деятельэтом вопросе не только неностью, когда их основные права защищены и когда они могут быть уверены в справед-Она необходима потому, что без определенной степени ливом отношении к ним в со-

солидарности ни одно общестответствии с законом. Другими словами, права человека и верховенство закона имеют жизненно важное значение для обеспечения глобальной безопасности и процветания. Как говорил Трумэн, "мы должны раз и навсегда делом доказать, что наша сила в наших правах". Вот почему Соединенные Штаты всегда были в авангарде глобального движения за права человека.

Государства должны играть по правилам не только в отношениях друг с другом, но и в отношениях со своими собственными гражданами. Иногда это неулобно, олнако разве удобство главное? Главное то, что государство поступает правильно. Без этого ни олно госу-

дарство не может рассчитывать на то, что его действия будут восприниматься как законные.

Соединенные Штаты служат для мира блестящим примером демократии, в условиях которой каждый человек, независимо от того, насколько он влиятелен, должен соблюдать ограничения, установленные законом. И в настоящее время превосходство Соединенных Штатов в мире дает им бесценную возможность утвердить эти же принципы и на глобальном уровне

Четвертый вынесенный мною урок, тесно связанный с предыдущим, состоит в том, что правительстсвои действия на международной арене, а также внутри своей страны.

больше не могут, если они вообще когда-либо могли, противостоять глобальным вызовам в одиночку. Мы вынуждены все чаще обращаться к этим другим субъектам за помощью как при выработке глобальных стратегий, так и при претворении этих уже согласованных стратегий в жизнь. А потому государства должны нести ответственность друг перед другом и перед широким кругом негосударственных субъектов за свои действия на международной арене.

Пятый и заключительный вынесенный мною урок неизбежно вытекает из этих четырех других. Мы можем добиться всего мально широким использованием уникального инструмента, завещанного нам Гарри Трумэном и его

современниками, а именно Организации Объединенных Наций.

В самом деле, государства могут призывать друг друга к ответственности только через многосторонние учреждения Отсюда огромная важность организации работы этих учреждений на справедливой и демократической основе путем предоставления бедным и слабым возможности оказывать определенное влияние на действия богатых и сильных. Это особенно справедливо в случае таких международных финансовых учреждений, как Всемирный банк и Международный валютный фонд. Развивающиеся страны должны иметь более весомый голос в этих органах. решения которых могут означать чуть ли не вопрос жизни или смерти для этих стран. И Дело в том, что государства Совета Безопасности Организа это справедливо также в случае членский состав которого до сих пор отражает реалии 1945 года, а не современного мира. Именно поэтому я продолжал выступать за реформу Совета

> Друзья мои, сегодня наша задача — не спасение западной или восточной, если уж на то пошло, иивилизации. Сегодня на карту поставлена вся цивилизация, и мы сможем спасти ее только при условии, что в решении этой задачи будут совместно участвовать все народы.

Безопасности.

Вы, американцы, так много сделали в прошлом столетии для построения эффективной многосторонней центральным элементом которой является Организация Объэтого только совместной единенных Наий. Нуждаетесь работой через многосто- ли вы сегодня в ней меньше, и роннюю систему и макси- нуждается ли она в вас меньше, чем 60 лет назад?

Подготовил к печати Сергей ИВАНОВ.

Автомобили будущего

На автошоу в Лос-Анджеле-се состоялась презентация пос-кого двигателя является вода". ледних достижений в создании экологически чистых автомобилей. Среди моделей будущего года есть машины, которые вместо заправки бензином можно просто подключить к обыкновенной электрической розетке, а также автомобили, которые вообще не загрязняют окружающую среду.

Свою самую последнюю модель, работающую на чистом источнике энергии, продемонстрировал автоконцерн ВМW. По словам главы конавтоконцерн церна Тома Первеса, созданная на базе популярной "седьмой серии" модель под названием Hydrogen 7 является первым в мире автомобилем класса "люкс", работающим на водороде: "Преимуществом использования водорода в двигателе внутреннего сгорания являет не обязательно означает отказ загрязнения среды. Единствен-

Чтобы не отстать от конкурента, крупнейший в мире автоконцерн General Motors представил публике модель Equinox — гибридный автомо-биль, который практически не производит вредных выхлопов. Глава концерна Рик Вагонер также продемонстрировал еще один гибрид — Saturn Vue, который заряжается от электророзетки и вскоре поступит в продажу. Saturn Vue может пройти на одном литре бензина тридцать километров. Концерн также планирует применить эту технологию на внедорожниках, чтобы вдвое повысить их экономичность.

По словам производителей, новые модели являются доказательством того, что отказ от ископаемых энергоносителей ся практическое отсутствие от высоких эксплуатационных

Обнимите свою рубашку

на расстоянии.

"Молодежь восхищена, и парам это нравится, потому

отметил он.

ФОТОВЗГЛЯД

КПП на границе между сектором Газа и Египтом.

В Британии растут цены на жилье; этот домик в графстве Дорсет с видом на море ушел за 235 тысяч фунтов стерлингов чти 470 тысяч долларов)

На Новый год кошки запоют хором

новых шедевров кошачьей эст-

Любимые рождественские рениям художественного рукомелодии исполнят... кошки. В водителя, к выступлению впол-США уже с нетерпением ждут не готовы.

— на то, чтобы научить кошек лярность. чисто петь и соблюдать музыне готовы. Тепері кальный ритм, передает НТВ.

Ансамбль под названием Лишь в 2003 году хор записал рады. Эти актрисы пока не- "Джингл Кэте" появился 13 свой первый альбом, который кальный коллектив. много стесняются, но, по заве- лет назад. Несколько лет ушло быстро обрел мировую попу-

Теперь руководитель ан-самбля намерен обучить пению собак и создать собачий музы-

ница состоит в том, что Си-

корский знает законы, а Качиньский не знает. Лишить во-

инского звания генерала можно

лишь решением суда³, — говорит Бронислав Коморовский из

Гражданской платформы".

"Он понимает, что армия плохо

примет такое решение". "Я со-

гласен со словами Сикорского, по

поводу преклонного возраста ге-

– сказал Ежи Шмайд-

Поэтому пять лет назад на Саммите тысячелетия Организации Объединенных Наций был утвержден набор целей ("цели развития на рубеже тысячелетия"), которых необходимо достичь к 2015 году,

рабочих в декабре 1970 года. Ярослав Качиньский сказал, что требует наказания авторов военного положения, и думает, что для этого будет создан специальный национальный трибунал, сообщает газета "Дзен-

Между тем из опросов обдении военного положения в Польше. Но судебного дела шественного мнения вытекает. что половина поляков убеждепроходит пока в качестве обвина, что введение в стране воен-

няемого по делу об убийстве ного положения было тяжелым, но в то же время необходимым и единственно правильным решением в тогдашних условиях. Многие историки, однако, убеждены, что зимой 1981 года Польше не грозила вооруженная интервенция вооруженных сил стран Варшавского договора

> Подготовил к печати Иван МАКАЛОВИЧ.

БЫВАЕТ И ТАКОЕ

Газы из кишечника... посадили самолет

Газы, вырывавшиеся из кишечника одной из пассажирок, стали причиной аварийной посадки самолета авиакомпании American Airlines.

Лайнер выполнял рейс из аэропорта Нэшвилл Линн Ло-Вашингтона в Даллас, штат уренс, "установлено, что она Техас. В какой-то момент пассажиры стали жаловаться на запах серы, который появляется обычно при сжигании спи-

Встревоженный капитан корабля тут же запросил разрешения на посадку, и самолет приземлился в городе Нэшвилл, штат Теннеси. Когда все 99 пассажиров и пять членов экипажа покинули лайнер, на борт поднялись агенты ФБР и специалисты с поисковыми собаками. В ходе обследования самолета на одном из кресел они обнаружили горелые спички и тогда занялись опросом женщины, которая, судя по документам, занимала это

сидение.

пыталась скрыть неприятные органические запахи", беспрестанно вырывавшиеся из ее кишечника. "Конечно, ей было страшновато и неудобно, но изза этого пришлось высадить всех пассажиров, обыскать весь багаж, привлечь команду кинологов — и на все это ушло около *трех часов*, — говорит Линн Лоуренс. — *Но поскольку злого* умысла не было и инцидент оказался случайным, ей не было предъявлено никаких обвине-Разобравшись с инциден-

том, власти дали добро на продолжение полета, но теперь на борту самолета было на одного пассажира меньше. Женщину Выяснилось, что дама действительно жгла спички, но вывать не стали, но посадили делала это без злого умысла. на другой самолет авиакомпа-По словам представительницы нии American Airlines.

У СОСЕДЕЙ

Лишат ли генерала Ярузельского воинского звания?

Президент Польши Лех Качиньский вручил высокие государственные награды бывшим участникам антикоммунистической оппозиции. Торжественная церемония состоялась во Вроцлаве в ознаменование 25-й годовщины введения в Польше военного поло-

В связи с этим польское радио отмечает, что в ночь с 12 на 13 декабря 1981 года военное коммунистическое руководство страны во главе с генералом Войцехом Ярузельским совершило государственный переворот с целью подавления "Солидарности". Было прекращено действие Конституции. Были отключены телефоны, приостановлен выход газет, на улице появились солдаты, танки — начались аресты активистов "Солидарности". Историки утверждают, что в период военного положения от рук армии и полиции погибло по крайней мере 100 человек.

Президент Лех Качиньский поблагодарил всех участников антикоммунистического со-

ла" и которая, по его словам, завершилась обретением независимости. "Это был государственный переворот, направленный против народа. Власти ждали подходящего момента, чтобы отделить руководство "Солидарности", которое по своей натуре было более ради-кальным, от рядовых членов, уставших от повседневных трудностей. Военное положение подорвало надежды всего народа. Это был психологический удар". - сказал во Вроцлаве президент Лех Качиньский.

Глава государства также выступил с лекцией на тему совыступил с лекцией на тему со-бытий 1981 года перед молоде-жью. Напомним, 5 лет назад Польский сейм объявил 13 де-кабря Днем памяти жертв военного положения.

Президент Польши Лех Качиньский и премьер-министр Ярослав Качиньский считают, что генерал Войцех Ярузельский, который 25 лет назад ввел военное положение в Польше, должен быть лишен

противления за участие в борь-бе, которую "Польша выигра- газета "Дзенник". "Я присоеди- дит несколько примеров: "Разняюсь к тем, кто считает, что Войцех Ярузельский должен быть лишен воинского звания", - сказал премьер Ярослав Ка**чиньский**. Президент Лех Качиньский сообщил во время торжеств во Вроцлаве, что "лица, причастные к введению военного положения в Польше, не должны пользоваться привилегиями", пишет газета "Дзенник". Это заявление вызвало в резонанс.

стране широкий резонанс. СМИ активно обсуждают его, утверждают, что оно разделило польское правительство. Так, министр обороны Польши Радослав Сикорский не согласен с предложением премьера и президента. От него услышали такое высказывание: "Это очень старый человек, и плохая слава у большой части нашего общества, это достаточное наказание". Политики "Права и справедливости" не комментируют высказываний своего коллеги Сикорского. Зато пока не видно. Ярузельский охотно высказывается оппози-

зинский из Союза левых демо-"Дзенник" задает Газета вопрос: могут ли слова премьера Качиньского превратиться в судебный приговор? Только в марте 2006 года Институт национальной памяти обвинил генерала Войцеха Ярузельского в "управлении вооруженной преступной организацией", какой был созданный 25 лет назад Военный совет напионального спасения, и в незаконном вве-

Кошт золата «пацяжэў» на трэць

Год ад году сярод беларусаў расце попыт на золата і іншыя каштоўныя металы. Хто іх купляе і з якой мэтай? Каб высветліць гэта, карэспандэнт "Народнай волі" накіравалася ў Нацыянальны банк Беларусі.

У народзе кажуць, што калі сняцца грошы — гэта да тур-бот. Яно і так, бо і з пустой кішэняй адны клопаты - дзе што ўзяць, зарабіць, і з поўнай як свой скарб зберагчы. На спосабах захавання сваіх кроўных і спынімся. Панчоха — ужо не метад, калі не ўкрадуць, дык абясцэняцца. Банкаўскіх укладаў хаця і становіцца больш год ад году, але не ўсе яшчэ ачунялі ад згубленага на пачатку 90-х гадоў мінулага стагоддзя, таму зараз не вельмі папулярна адкрываць рахункі на доўгія тэрміны. Яшчэ мы куплялі долары. Але потым з'явіўся еўра, і стала відавочна, што і тут усё далёка ад стабільнасці. Вось і Кітай нядаўна вырашыў частку сваіх золатавалютных рэзерваў з долараў памяняць на золата. Можа, і нам паспрабаваць?

Засекі Радзімы

Высакародныя металы і камяні ніколі не былі танныя. Спакон веку іх разглядалі не толькі ў якасці ювелірных вырабаў, але і як сродак захавання маёмасці. Нацыянальны банк Беларусі пачаў продаж насельніцтву залатых мерных зліткаў 20 жніўня 2001 года. З таго часу іх прадалі 1 тону 727 кг 632 г. І рост папулярнасці каштоўнага металу ў беларусаў відавочны, бо толькі сёлета яго набылі амаль 953 кілаграмы. Зліткі выпускаюць вагой ад 1 г да кілаграма. Зараз самыя папулярныя — 10-грамовыя, іх за год прадалі 9,7 тысячы штук. Пяцігодку ж таму найчасцей набывалі золата па граму. Для гэтага года характэрна і тое, што павысіўся попыт на самыя цяжкія зліткі, кілаграмовыя іх набылі ўжо 150.

Акрамя таго, з 14 красавіка 2004 года галоўны банк краіны пачаў рэалізацыю зліткаў срэбра і плаціны. Яны таксама карыстаюцца трывалым попытам. Срэбра нашы суайчыннікі набылі 829 кг 850 г, з іх амаль 700 кг сёлета. Тут самы папулярны памер злітка — 20 грамаў. А плаціну набываюць пакуль не так актыўна. Усяго Нацбанк рэалізаваў 20 кг 440 г гэтага каштоўнага металу. Зрапакупнікоў стрымлівае кошт — амаль удвая вышэйшы за золата.

А 14 снежня споўніўся роўна год, як Нацыянальны банк стаў прадаваць і дыяменты. Беларусы ўжо набылі 737 каштоўных камянёў. Іх агульная вага 135,37 карат. У першай партыі былі дыяменты толькі класічнай формы — акруглыя, на 57 граняў, вагой ад 0,05 да 0,8 карат. А зараз рыхтуецца новая партыя. Памеры каманёў плануюць павялічыць да 3 карат, і класічнай формай агранкі абмяжоўвацца не будуць. Фантазійныя дыяменты могуць быць, напрыклад, у форме яблыка. З цаной каштоўных камянёў крыху больш складана, чым у мета-

лаў. У залежнасці ад вагі і коле- на пэўны працэнт. З каштоўна- ключна хімічныя тэсты. У кожпавых характарыстык зараз у Нацбанка можна набыць дыяменты ад 20 да 4000 долараў. Магчыма, у блізкай будучыні ў Беларусі будуць прадаваць іншыя каштоўныя камяні.

Былі б грошыкі, **золата** знойдзецца

У геаграфічным аспекце па набыцці каштоўных металаў і камянёў, зразумела, у лідэрах сталіца. А па абласцях дынаміка тут непрадказальная. Калі ў мінулыя гады ў Брэсцкай вобласці рэалізацыя каштоўнасцяў была найменшай, то сёлета менавіта па гэтым регіёне разышлося найбольш золата.

набывае каштоўнасці? Прасачыць гэта практычна немагчыма. Пры набыцці золата, срэбра, плаціны і дыяментаў ад пакупніка не патрабуюць ніякіх дакументаў Пры сабе трэба мець толькі грошы, наяўныя ці безнаяўныя, беларускія ці валюту розніцы няма. Але асноўныя мэты такой пакупкі вызначыць можна. Часцей за ўсё гэта падарунак (асабліва зручна для тых, у каго ўжо ўсё ёсць). На гэты выпадак прадугледжана нават сувенірная ўпакоўка для бліскучых прэзентаў. Таксама з матэрыялу можна зрабіць індывідуальнае ювелірнае ўпрыгажэнне (бо неправераныя металы і камяні ў ювелірных салонах могуць перавышаць свой фактычны кошт у некалькі разоў). І ўрэшце, гэта добры сродак укласці грошы. Ці сапраўды гэта працуе?

Калі мы вырашаем адкрыць грашовы ўклад, то разлічваем

сцямі крыху інакш. Калі вы набылі мерны злітак, то праз нейкі час яго можна прадаць атрымаўшы розніцу курсаў. Зразумела, тут ёсць пэўная рызыка, бо кошт металаў залежыць ад сітуацыі на сусветным рынку. Але на сёння кошт золата расце, і пакуль такі сродак укладваць грошы выгадны. Акрамя таго, зараз некаторыя банкі маюць ліцэнзію на аперацыі з каштоўнымі металамі. Гэта значыць, што яны могуць адкрываць "металічныя" рахункі. Такім чынам, уладальнікі зліткаў не толькі захоўваюць сваё золата ў надзейным месцы (дома не ўсе абаронены ад злодзеяў), але і атрымліваюць фіксаваны працэнт прыбытку, як па знаёмых і даўно звыклых грашовых укладах.

Легальны

Аперацыі з каштоўнымі мегаламі і камянямі дазволілі Нацыянальнаму банку зрабіць гэты рынак легальным. Не сакрэт, што раней зліткі і камяні плацежным сродкам і абавязкупляць і прадаваць было заба- ковыя да прыняцця ва ўсе віды ронена, а калі гэта і рабілі плацяжоў па намінальным паўкрымінальным метадам, то кошце без усялякіх абмежаванніхто не быў абаронены ад падману — ацаніць якасць дыя- разлічыцца золатам у гастраноменту можа толькі падрыхтава- ме. ны спецыяліст, а вызначыць спробу металу дазваляюць вы-

нага злітка і дыямента, што прадае Нацбанк, ёсць сертыфікат якасці. Гэты дакумент зараз адпавядае ўсім міжнародным стандартам, каштоўнасці вы нават можаце вывезці за мяжу, у іх сапраўднасці сумнявацца не павінны. Акрамя таго, усе каштоўныя камяні маюць спеіндывідуальную цыяльную ўпакоўку, якая забяспечвае іх захаванасць і выключае магчымасць падмены дыяменту. Калі ўскрыць упакоўку ці згубіць сертыфікат, то камень, перад тым як яго прадаваць, прыйд-зецца ацэньваць наноў. Аднак пакуль Нацыянальны банк выкупляе назад толькі зліткі каштоўных металаў, да дыяментаў чарга яшчэ не дайшла. Галоўны банк краіны

раней працаваў з золатам срэбрам. Але выпускаліся толькі памятныя манеты. У адрозненне ад зліткаў іх пакупнік не можа зноў прадаць банку, магчымы толькі абмен ці продаж у нумізматычных мэтах. І хаця афіцыйна памятныя манеты з'яўляюцца законным няу, пакуль ніхто не адважыўся

Таццяна ПАЎЛІКАВА.

ДЛЯ ТЫХ, XTO НЕ ВЕРЫЦЬ

13 снежня 2004 года Нацбанк купляў кілаграмовыя залатыя зліткі па 15.012 долараў, роўна праз год — па 18.184, а 13 снежня 2006-га цана на кілаграм золата складала 20.113 долараў. Атрымліваецца, што за 2 гады кошт кілаграма золата "па-

АФІЦЫЙНА

Субота дзень паходаў na інстанцыях

У Міністэрстве працы і сацыяльнай абароны і ў арганізацыях, яму падпарадкаваных, арганізаваны прыём грамадзян у выхадныя дні, паведамляе прэс-служба міністэрства. Устаноўлены час прыёму грамадзян па суботах з 10.00 да 13.00.

Новы рэжым працы пачаў дзейнічаць ужо ў міну-

лую суботу, 16 снежня. Прыём грамадзян будзе весціся па зацверджаным міністрам графіку кіраўнікамі і намеснікамі кіраўнікоў структурных падраздзяленняў міністэрства, дзейнасць якіх непасрэдна звязана з працай з грамадзя-

Нагадаем, што ў міністэрстве прыём грамадзян па асабістых пытаннях арганізаваны ў працоўныя дні без папярэдняга запісу з панядзелка па пятніцу ўключна, на працягу ўсяго працоўнага дня. Прыём грамадзян праходзіць па адрасе: праспект Пераможцаў, дом 23, корпус 2, кабінет № 116; тэлефон 222-49-24.

Таксама ў суботу прымаць грамадзян будуць у Беларускім пратэзна-артапедычным аднаўленчым цэнтры, Рэспубліканскім рэабілітацыйным цэнтры для дзяцей-інвалідаў, Рэспубліцей-інвалідаў, Рэспублі-канскім інтэрнаце ветэранаў вайны і працы (пасёлак Ждановічы-1, Мінскі раён), Рэспубліканскім санаторыі "Бярэзіна" для ветэранаў вайны, працы, інвалідаў (Барысаў, Мінская вобласць), Рэспубліканскім санаторыі "Белая вежа" для ветэранаў вайны, працы, інвалідаў (Брэсцкая вобласць, Камянецкі раён), Рэспубліканскім санаторыі "Вяжуці" для інвалідаў з парушэннямі апорнарухальнага апарату (Мінская вобласць, Маладзечанскі раён), Рэспубліканскім сана-Маладзечанскі торыі "Ясельда" для ветэранаў вайны, працы і інвалідаў (Брэсцкая вобласць, Пінскі

Тацияна ДАРАШЧОНАК.

ДЕМОКРАТИЯ ПО-БЕЛОРУССКИ

Наталья Машерова денежного содержания у властей просить не будет

Возвращаясь к Указу "О ежемесячном денежном содержании отдельных категорий государственных служащих '

Отныне персональную пенсию в Беларуси будут получать не только те, кто занимал высшие государственные должности в стране, но и чиновники рангом пониже. В указе, подписанном Лукашенко 30 ноября, перечень государственных служащих, которые смогут претендовать на ежемесячное денежное содержание, занимает четыре абзаца.

Теперь лицам, занимаюшим высшие государственные посты, будет начисляться пособие в размере 75 процентов заработной платы. Их заместителям, а также председателям облисполкомов и Минского горисполкома — 70 процентов заработной платы. 65 процентов от зарплаты составит ленежное содержание членов правительства, послов и депутатов Палаты представителей и Совета Республики. В указе четко написано, что начисление ежемесячного денежного содержания будет производиться от заработной платы госслужащего, а не от его оклада. Заработная плата — это и премии, и доплаты за выслугу лет, за научные звания, если таковые есть. В общем, сумма немалая. В прошлом году газета "Белорусы и рынок" опубликовала официальную статистику по средней заработной плате белорусских министров и их замов. Уже тогда средняя начисленная зарплата высоких чинов Беларуси составляла от 2 до 3 миллионов белорусских рублей. Например, министр промышленности в среднем зарабатывал в месяц 3 миллиона 116 тысяч, министр юстиции — 2 миллиона 792 тысячи, министр информации миллиона 645 тысяч, генеральный прокурор — 2 миллиона 680 тысяч. Тогда же выяснилось, что кроме зарплаты вы-

год "на оздоровление" Если произвести нехитрые математические подсчеты, то выяснится, что, например, многие бывшие министры, выйдя на пенсию, голодать уж точно не будут. Денежное содержание как минимум в полтора миллиона рублей им обеспечено. По белорусским меркам — сумма огромная. Такой зарплатой в нашей стране мало кто может похвастаться.

сокопоставленным чиновни-кам положено по три оклада в

Но есть в указе одна оговорка. Поощрение от Лукашенко смогут получить только те заместители высших государственных чинов, которые занимали данный пост не менее пяти лет. В этом списке оказались и председатели областных исполкомов и Минского городского. Руководители, уволенные с высоких должностей за грубые нарушения, персональное денежное содер-

жание не получат вообще. Не совсем понятно, смогут ли претендовать на данные денежные пособия работающие чиновники, чей возраст считается пенсионным. В положении о порядке назначения и выплаты пособий записано, что заявление подается "государственным служащим, лицом, ранее занимавшим должность предусмотренную Указом". Эту формулировку понять можно двояко: неясно, идет ли речь о работающих государственных служащих и лицах, ранее занимавших эту должность или же только о госслужащих, которые ранее занимали высокий пост. В Министерстве социальной защиты и труда склонны считать, что данное денежное содержание получат эксруководители-пенсионеры. Но, говорят в министерстве, пояснения по указу Лукашенко будет давать Администрация президента.

Мы же пока поинтересовались у известных пенсионеров, подпадающих под указ белорусского руководителя, но нелояльных к нынешней власти, будут ли они писать заявление на получение данного пособия.

Депутат Палаты представителей 2-го созыва Наталья Машерова призналась, что и сейчас получает достаточно высокую пенсию. "Моя пенсия чуть меньше миллиона, — говорит Наталья Петровна. — Это пенсия депутата, она составляет где-то 50 процентов от той зарплаты, которую я имела в парламенте. Эту пенсию, правда, мне не сразу дали, но все-таки дали. А небольшой отрезок времени, недели две, наверное, я получала социальную пенсию. Копейки, конечно. Почему социальную? Потому что несмотря на то, что мой стаж работы составляет 42 года, последние 20 лет я не работала, как того требует закон, непре-

рывно... Если сейчас мне повысят пенсию, согласно новому указу, буду только рада и от денег не откажусь. Но сама ничего просить не буду и в собес с заявлением не пойду. Я не люблю просить и не умею"

Бывший руководитель белорусского государства, председатель Верховного Совета 12-го созыва Станислав Шуш-кевич получает самую низкую пенсию в мире — полтора доллара. О новом указе Лукашенко Станислав Станиславович узнал от нас. "Надо внимательно все изучить, и тогда принимать решение, — сказал Шуш-кевич. — Но я уверен, что этот указ вряд ли отменит еще один пресловутый указ Лукашенко 1997 года, когда он, вразрез с законом о госслужащих, самолично определил пенсию мне и некоторым другим экс-руководителям страны. Тогда мне, Іигирю, Шарецкому, Грибу и Таразевичу Лукашенко назначил пенсию в размере 3 тысяч 200 белорусских рублей. Других партийно-советских руководителей — Аксенова, Соколова, Дементея, Кебича, Ковалева, Полякова, белорусский правитель облагодетельствовал пенсией в размере 75% от зарплаты премьер-министра.

Я прошел все суды, обошел все инстанции, но в нашей стране все подчинено воле одного человека. Моя пенсия ло сеголняшнего лня — 3 тысячи 200 рублей. Думаю, что новый указ будет касаться кого угодно, но не Шушкевича. И унижаться не буду. Например, бывший посол Беларуси в Гер-мании Петр Садовский не может добиться того, чтобы ему повысили пенсию. Он был членом Президиума Верховного Совета, а местные власти отказываются подтверждать этот факт. А без этой бумажки пенсию не повышают... Я не буду стучаться в двери клерков и доказывать, что я не верблюд и мне обязаны платить миллион Я лучше прочту несколько лекций в зарубежных университетах и получу эти 75 процентов. Как говорит моя жена: "Если бы тебя не побили, так бы и не научился деньги зарабаты-

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

УВАГА!

Папярэджанне «саляравозам»

Лзяржаўны мытны камітэт (ДМК) маюць намер перадаваць у падатковыя інспекцыі інфармацыю аб нелегальных перавозчыках паліва, так званых "саляравозах". Пра гэта на прэс-канферэнцыі паведаміў намеснік начальніка ўпраўлення пагранічнага кантролю ДКПВ Мікалай Курашоў.

"Мы наважаны змагацца з так званымі "саляравозамі" і хочам перадаваць інфармацыю аб іх у падатковыя органы", — за-

Дзяржаўны камітэт паг- значыў ён і дадаў, што гэтую нічных войск (ЛКПВ) і ініцыятыву падтрымліваюць у ДМК. Паводле слоў М.Курашова, некаторыя грамалзяне ператварылі перавозку паліва і яго продаж за межамі Беларусі ў даходны бізнес, не выплачваючы палаткі ал гэтага вілу лзейнасці "Саляравозы" перасякаюць мяжу некалькі разоў за суткі. Пры гэтым некаторыя з іх выкарыстоўваюць у сваім бізнесе малалетніх лзяней і немаўлят, што дазваляе ім перасякаць мяжу без

чаргі.

Аляксей АРЭШКА.

ТЕХОТДЕЛ

Обогреемся пленкой?

В последнее время Беларусь поставках пленки в Беларусь.

логией сжигания нефтяной плечо от Вильнюса до Минска пленки, которой активно пользуются в Литве. Отечественные за одну тонну нефтяных отхоспециалисты утверждают, что дов Беларусь платила бы около побочный продукт добычи нефти может стать для Беларуси спасительным. В Литву раз- новая технология выглядит жиженную в воде нефтяную весьма и весьма привлекательпленку доставляют в танкерах ной. Но на постройку станции, через морской порт. После способной работать на некачеэтого горючую смесь перевозят на станцию, расположенную потребуются время и деньги, недалеко от Вильнюса. В принципе, говорят пред- ства атомной станции. ставители Министерства энер-

гетики, можно договориться о

очень живо интересуется техно- Тем более что транспортное 80 долларов. При стоимости кубометра газа 200 долларов ственном нефтяном топливе, которые нужны для строитель-

НОУ-ХАУ

Неплацельшчыкаў адселяць на ўскраіны

Магілёўскія ўлады знайшлі новы спосаб змагацца з хранічнымі неплацельшчыкамі. Яны стварылі пры гарвыканкаме спецыяльную рыэлтэрскую кантору.

м'ям, што жывуць у вялікіх кватэрах, але не могуць своечасова плаціць за іх, прапануецца абмянянь іх на меншыя. Грошы за свае паслугі кантора адзінокіх людзей, якія асцера- адзначае інтэрнет-партал "Бюбудзе браць з заможных жыхароў, якія хочуць палепшыць

Адзінокім людзям ці се- свае жыллёвыя ўмовы. А з прыбытку неплацельшчыкаў будзе Магілёве пяць тысяч неплавылічвацца іх камунальная запазычанасць. Стваральнікі разлічваюць на зацікаўленасць два з паловай мільярды рублёў, гаюцца махляроў падчас ква- летэнь-онлайн'

Дарэчы. цельшчыкаў завінаваціліся за камунальныя паслугі больш за

Пакуль існуюць турмы, будуць спробы ўцёкаў

ленага, які спрабаваў збегчы. адданую службу кантрактнік з "Еўрапейскае радыё для Беларусі", за затрырадыё для Беларусі", за затрыманне злачынцы, які адбывае на станцыі "Гомель". Уцякач, пакаранне ў месцах зняволен- не спалохаўшыся ні канвойня, але спрабаваў ушячы ў час ных з аўтаматамі, ні аўчарак. перасадкі спецкантынгенту з нават паспеў заскочыць на дах

У Гомелі затрымалі зняво- таўлены да ўзнагароды за сама-Баранавічаў Юрый Тарлюк.

Алнак Тарлюк заўважыў яго і зваліў на зямлю. У выніку спроба ўцёкаў была прадухілена службоўцамі 11-га батальёна ўнутраных войскаў, а сяржанта ўзнагародзіў камандуючы ўнутранымі войскамі.

Уаўтобус праз турнікет

"Мінсктранс" плануе выкарыстаць на гарадскім транспарце сістэму "Каскад", вядомую ў "сацыяльная карта масквіча". Гэта азначае, што ўваходзіць у тралейбусы, аўтобусы і трамваі цяпер можна будзе аўтобуса ў залежнасці ад асаблітолькі праз пярэднія дзверы, дзе

павысіць збіральнасць праязной платы.

Кошт сістэмы "Каскад", устаноўленай у адных дзвярах васцяў камплектацыі, вар'іруец-

ўстановяць турнікеты. Такім ца ад 7 да 10 тысяч долараў. Адчынам Мінсктранс збіраецца паведна ўсяго спатрэбіцца каля паведна ўсяго спатрэбіцца каля 31 мільёна долараў. Міністэрства транспарту лічыць перспектыўным ужыванне падобнай сістэмы.

ЛЁСЫ ЛЮДСКІЯ

Пакуты і радасць Яўгеніі Ермаковай

яшчэ зусім маладой дзяўчынай. Перад самай вайной завербавалася ў далёкі Сталінград, каб набыць там хоць якую спецыяльнасць і знайсці работу. Але Жэніным марам не суджана было збыцца. Ледзь паспела дабрацца да месца, як грымнула вайна. Каб здабыць кавалак хлеба і не згубіцца ў гэтай страшнай віхуры, пайшла працаваць на цагельны завод, потым на трактарны. Аднак не ўбераглася. Разам з іншымі маладымі людзьмі немцы завезлі яе ў Германію на прымусовыя работы. Аж да самай Перамогі працавала на фабрыцы паблізу Берліна. Толькі ў 1946 годзе вярнулася ў родную старонку. Вярнуўся і адзін з братоў, які быў на фронце. Другі загінуў у

Аднойчы па гаспадарчых справах Жэня ездзіла ў Баранавічы і ў цягніку пазнаёмілася з маладым прыгожым хлопцам. Гэта быў Леанід Ермакоў. Ён сказаў, што працуе ў Баранавічах на чыгунцы.

Неўзабаве маладыя пажаніліся. На свет з'явіліся дачушка Аня, а потым сынок Віталік. Жылося цяжка, і маладыя вырашылі паехаць на заробкі ў Карэлафінск, на лесапавал. Узялі з сабой чатырохгадовую Аню і васьмімесячнага Віталіка. Неўзабаве хлопчык Вучы, выхоўвай, выводзь у

Яна пакінула родны дом памёр. Яго магілка засталася на людзі. Тады вырашыла пакідалёкай чужой зямлі. Пяць гадоў прабылі Ермако-

вы на тых заробках. Аднойчы прыйшла тэлеграма, што памёр Жэнін тата. Яна з малой Анечкай прыехала на пахаванне. Дачушка, не едзь больш

нікуды, бо я засталася зусім адна, — плакала мама. Жэня напісала пісьмо мужу, што назад не вернецца. Маўляў, ты прыязджай сюды. Людзі жыуць і мы неяк будзем жыць. Ен вярнуўся. Праз хуткі час у іх на-

радзіўся сынок Валодзя. І дзя-цей гадавалі, і працавалі ад рання да змяркання. Палю, бывала, калгас-ную дзялку, а Валодзя ля мяне

стойцы стаіць. Так і гадаваўся, — успамінае Яўгенія Іосіфаўна. — А дома ж свая гаспадарка была. Прыйдзеш з поля — адпачываць няма калі. Потым у Ермаковых на-

радзілася дачушка Валя. А праз месяц памерла. Надзя, якая з'явілася на свет пасля яе, пражыла ўсяго адзін годзік. А яшчэ праз нейкі час у

сям'і нарадзіліся два хлопчыкіблізняткі. Выжыць было суджана толькі аднаму.. Яўгеніі Іосіфаўне было ўсяго трыццаць восем гадоў,

калі памёр муж. Яна засталася

з трыма дзецьмі на руках.

нуць сваю маленькую вёсачку і пераехаць у Кашалёва, дзе быў цэнтр калгаса. Пайшла працаваць даяркай, а калгас пабудаваў ёй хату ў крэдыт. Працавала і выплачвала. Ей дапамагалі на ферме і Аня, і Валодзя. Пастаянна быў тут і малы Толік, бо

пакінуць не было з кім. Аня пайшла працаваць у калгас на розныя работы, завочна вучылася на агранома ў Навагрудскім сельскагаспадарчым тэхнікуме. Закончыўшы яго, у калгасе працаваць не засталася. Паехала ў Баранавічы на фабрыку, паступіла ў Мінскі тэхналагічны інстытут. Пасля заканчэння працавала ў сталіцы. І

цяпер жыве там. Ужо на пенсіі. Як бы цяжка ні жылося Яўгеніі Іосіфаўне, адзіная ў яе была думка: каб вучыліся дзеці, каб кожны знайшоў сваю дарогу ў жыцці. Таму, калі пасля заканчэння сярэдняй школы Валодзя наважыўся паступаць у БДУ, мама была рада. І ён паступіў, закончыў фізічны факультэт. Цяпер працуе ў адным з навукова-даследчых інстытутаў. Самы малодшы — Толя скончыў тэхнікум электрасувязі. Ён жыве ў Кашалёве, а працуе ў Навагрудку. Кожны

дзень ездзіць на працу і назад. Яўгенія Іосіфаўна шмат пакутавала ў жышці. І то сказаць: пахавала чацвёра дзетак. А

рарабіла! Нават калі атрымала пенсію, яшчэ доўгі час працавала на ферме. Пакуль мела здароўе, палола калгасныя дзялкі. За вялікія поспехі мае ордэн Працоўнага Чырвонага Сцяга, шматлікія медалі, граматы, падзякі.

Радасць таксама не абмінула гэтую цудоўную жанчыну. І людская пашана не пусты гук, і дзеці яе выраслі годнымі людзьмі. Маме ніколі не было за годнымі іх сорамна. Наадварот, заўсёды ганарылася сваёй дачкой і сынамі, а цяпер яшчэ пяццю ўнукамі і двума праўнукамі.

Пакуль вучыліся дзеці, пакуль, што называецца, не сталі на свае ногі, яна трымала гаспадарку: карову, свіней, свойскую птушку. Яшчэ і да нядаўняга часу дапамагала даглядаць карову малодшаму сыну.

Яўгеніі Іосіфаўне споўніўся 81 год, а яна па-ранейшаму рухавая, ласкавая ў адносінах да людзй, для ўсіх у яе знаходзіцца добрае слова і шчырая ўсмешка.

- Цяпер Валодзя ў адпачынку, то рамонт робіць у нашай хаце, — кіўнула Яўгенія Іосіфаўна на прыгожага сівавалосага чалавека ў рабочай вопратцы. — Заўсёды мне дзеці дапамагаюць, бо як жа інакш?

У мінулым годзе па вуліцы Цэнтральнай вёскі Кашалёва,

колькі непасільнай работы пе- дзе жыве бабулька Ермакова праводзілі прыродны газ. Што называецца, цягнулі яго людзі рыя. Яўгенія Іосіфаўна таксама аддала кругленькую суму. Нягледзячы на ўсе яе заслугі перад калгасам, на ўсе ўзнагароды. Мабыць, забыліся ў гаспадарцы, як яна палола калгасныя дзялкі, цягнучы за сабой стойку з малым дзіцем, як на ферме высільвалася. Можа, і забыліся, а можа, і ўспомнілі ды рукой махнулі: што цяпер з іх, гэтых старых, возьмеш? Адпрацавалі сваё. Памажы адной, то ўсе захочуць, бо ўсе некалі завіхаліся за пустыя працадні ад рання да змяркання, шчыра марачы пра лепшую долю для сваіх дзяцей. І мары гэтыя ў большасці выпадкаў не былі звязаны з калгасам.

Цяпер, як і ва ўсіх вялікіх вёсках, у Кашалёве будуецца аграгарадок. Можа, і памыляюся, але думаецца мне, што цяжка будзе засяліць новыя дамы такімі працаўнікамі, якой была Яўгенія Іосіфаўна, яе муж Леанід Васільевіч, а таксама дзесяткі сяльчан таго, даўнейшага, пакалення. Цярплівыя былі і нястомныя. Шкада, што пра гэта цяпер забыліся...

Леанарда ЮРГІЛЕВІЧ.

Навагрудскі раён.

Белорусские ужастики — быть или не быть?

Недавно в столичных кинотеатрах состоялась премьера нашумевшего фильма "Ведьма" еще одной киноверсии гоголевского "Вия".

"Ведьма" позиционировалась как первый российский фильм ужасов. Но, к сожалению, за многообещающей рекламой последовало послевкусие разочарования...

Понять, в какое время происходит действие, было невозможно — в фильме мирно соседствуют машины годов 1960х, фотоаппарат с приветом от братьев Люмьер, радиотелефон, компьютер, а одежда персонажей вовсе не поддается

временной идентификации. Хороша была только главная героиня, которую играла красавица **Евгения Крюкова.**

В целом фильм производит впечатление дипломной работы студента, затратившего на это полстипендии и полночи. Но все это ничуть не мешало создателям усиленно внедрять свое произведение в массы.

Кстати, премьера фильма "Ведьмы" в Минске прошла при переполненных залах.

В связи с этим и возник вопрос о перспективности подобных опытов в белорусском кинематографе, который "Народная воля" адресовала председателю Союза кинематографистов Беларуси **Юрию Цвет**кову.

– Юрий Николаевич, как бы Вы прокомментировали популярность "Ведьмы"?

Что касается количества зрителей на премьере, то первый показ всегда вызывает большой интерес. Но успех премьеры и успех проката вещи не всегда совпадающие. Премьера может быть аншлаговой, а фильм — провалиться

часто бывает и наоборот. А почему в Беларуси не снимают ужасы и триллеры?

- Как режиссер могу сказать, что фильмы ужасов имеют весьма специфическую и весьма ограниченную зри-тельскую аудиторию... Я не уверен, что за счет создания фильмов ужасов возможно популяризировать или поднять кинематограф на какой-то уровень.

Значит, Вы не поклонник ужастиков? - Скорее не поклонник.

Но это не значит, что нужно зачеркивать творчество, например, Стивена Кинга или других мастеров подобного жанра. Это не значит, что они не профессионалы. Просто их интересует эта тема, а меня нет. Все-таки мне важнее человек, его душа, а не страшилки. К тому же можно поразному трактовать понятия "триллер" и "фильм ужасов". Одно дело, если это приключения со сложными психологическими переживаниями. Другое — если это связано с некими мистическими силами. Не думаю, что в наше время пропаганда мистики имеет большое смысловое и идейное значение. Я не говорю о том, что нам нужно снимать какие-то слащавые истории. Но ведь в нашей обыденной реальности вполне достаточно самых разв прокате. Впрочем, очень ных триллеров и ужасов. Не-

B TEMY

просмотр

в Минске

возрастное

ограничение

Экспертная комиссия

Государственного реги-

стра киновидеофильмов и

киновидеопрограмм при-

няла решение ограничить

просмотр нового фильма

Мела Гибсона "Апокалип-

Ленте присвоена ка-

После просмотра фильма

комиссия пришла к выво-

ду, что картина изобилу-

слишком натуралистич-

сис", посвященного зака-

ту цивилизации майя.

тегория "до 18 лет".

ет сценами насилия и

ввели

«Апокалипсиса»

На

ужели вам хочется видеть все это еще и на экране? — A если бы Вам предложили снять первый белорусский

фильм ужасов? Я бы отказался. Меня больше интересует человеческая душа в ее природном проявлении, а не в мистических мыслях, которые приходят в ночных кошмарах, в состоянии инертности, когда душа спит, а мозг работает. Меня волнует сам человек: милосердный, жестокий, эгоистичный, влюб-

Ольга ПРУДНИКОВА.

чулі?

Беларусы аб'ядналіся caшведамі

У хуткім часе пабачыць свет сумесная шведскабеларуская літаратурная анталогія

Нядаўна прадстаўнічая дэлегацыя беларускіх пісьменнікаў наведала сталіцу Швецыі. У Стакгольме нашы пісьменнікі ўдзельнічалі ў літаратурных чытаннях, а таксама заключылі некалькі ўзаемавыгадных для літаратараў абедзвюх краін дамоў.

Больш падрабязна пра паездку "Народная воля" папрасіла расказаць аднаго з удзельнікаў шведскага ваяжу старшыню Саюза беларускіх пісьменнікаў Алеся Пашкевіча.

 Па запрашэнні Саюза пісьменнікаў Швецыі, генеральнага консульства Швецыі ў Беларусі і шведскага інстытута беларускія літаратары наведалі Стакгольм, — гаворыць Пашкевіч. — У складзе беларускай дэлегацыі, акрамя мяне, былі вядомыя беларускія літаратары Барыс Пятровіч, Уладзімір Арлоў і Валянціна Аксак. Мы мелі гонар удзельнічаць у чатырохгадзінных літаратурных чытаннях. Прыемна, што перакладчыкам нашых твораў на шведскую мову быў консул Швецыі ў Беларусі Стэфан Эрыксан. Акрамя літаратурных чытанняў беларускія пісьменнікі адказалі на пытанні журналістаў самай тыражнай шведскай газеты, удзельнічалі ў перадачы шведскага тэлебачання. Пытанні, якія мы падымалі ў Швецыі, тычыліся не толькі становішча сучаснай беларускай літаратуры, але і становішча, у якім зараз знаходзіцца айчынная культура.

Адным з галоўных вынікаў паездкі ў Швецыю можна назваць і дамоўленасць аб стварэнні сумеснай шведскабеларускай літаратурнай анталогіі. Акрамя таго, саюз шведскіх пісьменнікаў згадзіўся стаць адным з членаў балтыйска-чарнаморскага пісьменніцкага альянсу, які называецца "Слова без межаў". Яго заснавальнікамі выступілі пісьменніцкія саюзы Украіны і Беларусі. У "Слова без межаў" таксама ўваходзяць пісьменніцкія саюзы Балгарыі, Турцыі, Румыніі, і Ізраіля. Гэтае рашэнне Саюза пісьменнікаў Швецыі дазволіць нам яшчэ больш шчыльна супраподнічань са швелскімі калегамі. Яшчэ адным немалаважным вынікам нашай паездкі ў Швецыю, напэўна, стане яшчэ большая цікавасць скандынаваў да нашай літаратуры.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

роини и в сам фильм больше психологии, чем в результате получилось, - говорит Евгения. — Но продюсеры испугакартину никто не будет смот- шлось.. реть. Решили сделать ужастик на потребу публике — и сделали. По-новому перемонтиропо-своему написали текст. Нас поставили перед фактом и пригласили на озвучивание. Режиссер снял фамилию из титров. Я, как и он, считаю, что мы снимали другое — картину о вере. А у них остался банальный, примитивный финал на уровне фильмов ужасов. Потом еще что-то дорисовывали, причем все это сделали бессмысленно и без-

Я сказала, что не буду озвучивать это, что дописанный текст никак не клеится с той картиной, которую мы снимали. Но сейчас немодно, видимо, считаться с творческим коллективом. Мне посоветовали все-таки приехать на озвучивание, сказали, что иначе пригласят другую артистку. Я понимала, что могут сделать хуже, и согласилась. Попыталась озвучить роль в контексте того образа, в котором мы

- Режиссер Олег Фесенко снимали с Фесенко, но все хотел вложить в образ моей ге- равно получилось так, как задумывали продюсеры.

 Правда, что Вы спрашивали благословения у батюшки, прежде чем сниматься? Всечто психологическую таки в гроб ложиться при-

 Не было человека, который бы меня не спросил: "А тебе не страшно?" В конце концов я поехала в небольшой храм под Москвой к батюшке. Он сказал: "Ну что ты волнуешься? Гоголь — православный писатель, и писал он о вере. Снимайся спокойно, не думай ни о чем". Больше у меня никаких сомнений не было.

 Стало быть, суеверий не боитесь?

Отрицать что-либо глупо. Но я всегда помню фразу "Бог — он есть, и он сильнее

 А как насчет актерских суеверий?

 Когда черная кошка дорогу переходит, я плюю три раза через левое плечо, и когда соль просыпаю, тоже. Ничего не могу с собой поделать. А перел выхолом на сцену могу прочитать молитву и перекреститься. Но к суевериям это вряд ли относится...

Марина СУРАНОВА.

ФЕСТЫВАЛІ

У Яраслаўлі наш «Несцерка» чужы

Не спатрэбіўся гледачам у Яраслаўлі сінхронны пераклад спектакля з беларускай мовы на рускую. Гаворка ідзе пра "Несцерку" паводле народнай камедыі Віталя Вольскага ў выкананні артыстаў Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя Я.Коласа, які браў удзел у VII Міжнародным тэатральным фестывалі памяці заснавальніка першага прафесійнага тэатра ў Расіі Ф.Волка-

Фестываль праходзіў на сцэне Яраслаўскага тэатра імя Ф.Волкава. Свае спектаклі туды прывезлі тэатральныя трупы з Беларусі, ЗША і Швецыі. Нашу краіну прадстаўлялі віцебскія майстры сцэны, якія вырашылі прадставіць нацыянальную класіку — адноўленую пастаноўку "Несцеркі" паводле прэм'е-

ры 1941 года. 3 асаблівым захапленнем прымала работу коласаўцаў беларуская дыяспара Яраслаўля. Тамтэйшыя беларусы надзвычай пяшчотна ставяцца да ўсяго, што нагадвае ім Бацькаўшчыну.

Пасля спектакля яраслаўскія беларусы гаварылі віцебскім суайчыннікам, што, седзячы ў глядзельнай зале, знялі радыёнавушнікі сінхроннага перакладу, каб ён не перашкаджаў ім слухаць мілагучную родную мову, па якой яны вельмі су-

Сяргей БУТКЕВІЧ.

ВЕДАЙ НАШЫХ!

Іосіф ПРЫГОЖЫН:

«Нават мае дзеці слухаюць песні Хлястова...»

Прадзюсіраваннем беларускага спевака Аляксея Хлястова заняўся муж вядомай спявачкі Валерыі Іосіф Прыгожын

лірычных і пазітыўных выканаўцаў, як Аляксей Хлястоў, выказвае сваю думку Прыгожын. — Мне падабаецца ягоны рэпертуар. Скажу больш: нават мае дзеці слухаюць песні Хляс-

"На мой погляд, сёння на това. Таму я і ўзяўся за яго наны, што ён дасягне вельмі сиэне якраз не хапае такіх прадзюсіраванне. Лічу, што ў Лёшы ёсць усе шанцы заваяваць расійскую публіку.

Павольнымі, але ўпэўненымі крокамі мы будзем імкнуцца прасоўваць Аляксея на расійскі рынак. І я перакадобрыжынікаў "

Дарэчы, днямі ў беларускіх музычных магазінах з'явіцца другі альбом Аляксея Хлястова

Лілія КАМЛЮК.

AHOHC

Калядная дыскатэка ад «Старога Ольсы»

Гурт сярэдневечнай музыкі "Стары Ольса" 25 снежня ў сталічным клубе "Арэна" ладзіць ужо стаўшую традыцыйнай калядную "сярэдневечную дыскатэку".

музыкі.

"Сярэдневечная дыскатэка" — від канцэрта сярэдневечнай музыкі, які аднаўляе ўсе прыкметы адпачынку нашых продкаў: старадаўняя музыка на старых інструментах, танцы шмат беларускага піва.

Музыкі адзначаюць, што аматары калектыву падзяліліся на тых, хто аддае перавагу канцэртам з месцамі, і тымі, хто прыходзіць патанчыць. Менавіта для апошніх і ладзяцца "сярэдневечныя дыскатэкі". Таксама гурт выдаў канцэртны альбом Сярэдневечная дыскатэка".

"Стары Ольса" - гурт сярэдневечнай беларускай музыкі, існуе з 1999 года. Стваральнік і кіраўнік — Зміцер Сасноўскі. У рэпертуары беларускія народныя балады і ваярскія песні, беларускія народныя танцы, творы беларускіх кампазітараў эпохі Рэнесансу, кампазіцыі з беларускіх зборнікаў прыдворнай

Антон ВІТАЛЬЕЎ.

Хто паедзе на Еўрабачанне?

Як і прагназавала "Народная воля", у фінал нацыянальнага адборачнага тура "Еўрафэст" выйшлі трое: расійская спявачка Дзіяна Гурцкая, "народны артыст" Зміцер Калдун і беларуская група "The Pro-

Імя фіналіста, які будзе прадстаўляць Беларусь у Фінляндыі на Міжнародным тэлевізійным конкурсе песні "Еўрабачанне-2007" стане вядома напрыканцы студзеня 2007 года. З удзельнікамі фіналу будуць працаваць харэографы, рэжысёры, балетмайстры і іншыя спецыялісты — рыхтаваць выканаўцаў да завяршальнага этапу конкур-

ЧАСТНАЯ ЖИЗНЬ

Подольская и Пресняков уже знают, как будут справлять свой первый совместный Новый год

Наталья Подольская и Владимир Пресняков окончательно расстались. Произошло это будто бы из-за того, что Владимир во всеуслышание заявил о своем нежелании связывать себя узами брака. Об этом пишут многие российские и даже белорусские интернет-сайты.

Говорят, Подольская позволила себе сделать Преснякову замечание по поводу того, что он обсуждает такие личные темы в прессе. Вспыхнувшая на этой почве ссора якобы и стала причиной расставания влюбленных.

Встретив Наташу на очередных съемках, корреспонденты поинтересовались, как обстоят дела в ее личной жизни. Подольская говорит, что ее очень оскорбляют нелепые слухи.

"Очень неприятно, что так вмешиваются в нашу личную жизнь, пишут неправду, — говорит певица. — Мы с Володей живем вместе и считаем, что этого достаточно для счастья. Нам пока не обязательно жениться. Люди должны жениться, если у них есть совместный ребенок или если они планируют завести детей. Но всему свое время, а мы с Володей живем вместе еще меньше года"

влюбленных полная идиллия, и Наташа с удовольствием рассказывает о радостных, почти семейных буднях и даже о своем новогоднем "детише

"Мы купили первую совместную елочку, поставили ее, нарядили и весь вечер водили вокруг нее хороводы" лась Подольская.

Владимир Пресняков и Наталья Подольская уже сейчас знают, как будут справлять свой первый совместный Новый год. В 12 ночи они вместе выпьют шампанского, потом разъедутся работать, а после работы соберутся в ресторане у друзей, где продолжат призналась Наташа. празднование. А сразу после такое ощущение, что Володя

Нового года пара уедет на горнолыжный курорт.

волнуется намного больше, чем я. Он сам катается очень хоро-"Я ни разу не каталась на шо, но очень сильно переживает горных лыжах, очень волнуюсь, - за то, как я встану на горные Но лыжи".

ПАСТФАКТУМ

Як святкавалі Дзень кіно

Напярэдадні 82-годдзя беларускага кіно журналістаў запрасілі ў Дом кіно на святочны вечар. Аднак жа на самай справе артысты і рэжысёры, сцэнарысты і кінамеханікі, пачынаючыя і заслужаныя работнікі айчыннага кінематографа апынуліся на пахаванні справы свайго жыцця. А хавалі беларускае кіно доўга і без густу, затое с песнямі і пляскамі. Урэшце, судзіце самі...

жага кліпа. які складаўся з нарэзкі кадраў разнастайных масфільмаў з удзелам знакамітых ніжэй за элементарны эстэтычбеларусаў ад кіно. А пасля вядучыя Вера Палякова і Анатоль Голуб, якія з'явіліся на сцэне, кінулі першую жменю зямлі на дамавіну юбіляра. Ад зместу іх, напэўна, урачыстай гаворкі адцягвалі ўвагу знявечванне не самых складаных слоў такой, відавочна, чужой для некаторых беларускай мовы і нелагічныя пераходы з яе на рускую.

Потым на сцэну выйшаў народны ансамбль "Свята", які, мяркуючы па ўсім, павінен быў кампенсаваць нязграбнасць вядучых. Нарэшце, наступныя выступленні маглі парадаваць сталі спешна пакідаючыя свае

мастацтва. Бо, на мой погляд, і дакументальных гэта было вышэй за разуменне і

ны густ нармальнага чалавека. Відаць, для таго, каб паднастрой шаноўнай публікі, пасля доугіх дыфірамбаў з'явіўся парадыст Георгій Воўчак. Аднак арганізатары дабіліся прама процілеглага выніку. А як бы вы адрэагавалі на пошлыя пародыі зорак беларускай і расійскай эстрады і на плоскія жарты? Воўчак быў першым, хто вымавіў: "Мяркуючы па напаўненні залы, беларускі кінематограф знаходзіцца ў стадыі вымірання". Наглядным прыкладам ягоных слоў

авангарднага тых дзеячаў кінамастацтва, на мой погляд, якія павінны былі ў сваё свята сачыць за падобным...

Буйства канцэртнай праграмы перыядычна перарывалася на ўшаноўванне выдатных кінематаграфістаў і работнікаў кіно. Узнагароджаны граматамі Міністэрства культуры былі кінамеханікі, інжынеры, мастакі, дырэктары кінатэатраў, акцёры і рэжысёры. Дыплом і прыз за адданасць кінамастацтву ўручылі народнай артыстцы Рэспублікі Беларусь Марыі Захарэвіч. Ганаровы знак Міністэрства культуры атрымаў старэйшы кінапракатчык

Промнем святла ў цёмным царстве, да якога, на жаль, да

Уладзімір Курловіч.

Пачаўся канцэрт з прыго- толькі радыкальнае крыло месцы гледачы... Шкада было сядзелі нямногія, стаў выхад га кліпа які склалаўся з на- прыхільнікаў авангарднага тых дзеячаў кінамастацтва, студэнтаў Акадэміі мастацтваў Анатоля Калініна і Валерыя Чарэдніка з пантамімай "Руская рулетка". Аднак маладых талентаў вельмі хутка сагналі са сцэны "выдатныя акцёры", як сціпла самі сябе назвалі Палякова і Голуб. Яны прадэманстравалі гледачам "цуд пераўвасаблення" — выйшлі ў касцюмах Дзеда Мароза і Снягурачкі. Фінальным акордам, які быў вельмі падобны да стуку лапаты, што ўтрамбоўвае зямлю на магіле, стала выступленне напаўаголеных танцоўшчыкаў 'Качаткоў-тэатр", якія мелі вельмі смутныя адносіны да кінематографа...

Вольга ПРУДНІКАВА.

ПОСТАЦІ

Час ідзе, а «Мірон» з абліччам мастака і імем Мікола у сваім рэпертуары

...Тая даўняя, амаль з 30-гадовым стажам, сенсацыя зараз жыве ўжо як легенда. Але легенда рэальная, без прыдумкі і перабольшання. Яе творца, тады яшчэ малады мастак Мікола Купава, нарабіў шуму: разгарнуўшы аформленую ім і выдадзеную дзяржвыдавецтвам дзіцячую кніжку, чытач бачыў на малюнку старажытнай вежы па тым часе немагчымае — бел-чырвона-белы сцяг!

Уяўляеце пярэпалах у асяродку пільных цэнзараў і іх партыйных "патронаў" эпохі пераразвітага сацыялізму: крамола па тых часах ідэалагічнай задухі была нечуваная (ды, праўду кажучы, і па сённяшніх было б тое самае)... Прапусціць такі "ляп", страціць "рэвалюцыйную пільнасць"! Вось дык казус — недасведчанасць адных "пастухоў" плюс халатнасць другіх зрабілі, як ні дзіўна, добрую патрыятычную справу!

Ідзе год за годам, колішні выпускнік былога Тэатральнамастацкага інстытута стаў бела-галовым "аксакалам" і мэтрам у нацыянальным выяўленчым мастацтве, нядаўна адзначыў сваё 60-годдзе. Але той малады, дзёрзкі, гарачы запал не гасне ў яго душы, і бел-чырвона-белы сцяжок заўсёды трапечацца ў ёй, праглядваецца— бачным ці невідочным — ва ўсіх яго тво-

А творы гэтыя прысвечаны цягам чатырох дзесяцігоддзяў аднаму: гераічнай гісторыі і багатай культуры Баць-каўшчыны, нашым славутым продкам, чые імёны і подзвігі дзеля Айчыны асвечваюць нам шлях у будучыню. У іх галерэі - несмяротныя ваяры Грунвальда і Аршанскай бітвы, нацыянальна-вызвольнага паўстання 1794 г. на чале з Та-Касцюшкам паўстанцы-касінеры 1863—1964 гг. пад штандарам нацыянальнага героя Беларусі Кастуся Каліноўскага, героі Слуцкага збройнага чыну 1920 года.. Ягонаму пэндзлю і штыхелю (а Купава асабліва актыўна працуе графікі) належаць серыі выдатных партрэтаў "Вялікія князі ВКЛ", "Асветнікі Беларусі", "Класікі беларускай літарату-ры", альбомы "Шляхам Янкі Купалы", "Родны кут Якуба Коласа", "Вільня" і іншыя. Шмат твораў народжана ў выніку зладжаных самім жа Купавам і яго сябрамі па суполцы "Пагоня" мастацкіх пленэраў, прысвечаных легендарным беларускім мастакам Язэпу Драздовічу і Фердынанду Рушчыцу, народнаму пісьменніку Васілю Быкаву...

Вандроўкі па Беларусі і за яе межамі, незабыўныя сустрэчы са сведкамі мінуўшчыны і праявамі сучаснага жыцця ўвасабляюцца майстрам у вобразах-напамінах пра велічныя сівыя муры, прыгожыя замкі,

колішніх магнацкіх і шляхецкіх га Міколы Купавы можна радародаў, у кранальных лірычных замалёўках чароўных беларускіх краявідаў. І ва ўсім жывая луша, любоў і глыбіня

знешне стрыманых пачуццяў. Творчай энергіі ўсюдыісна- коўскім дарам. Вось і нядаўна ў

траецкім прадмесці сталіцы прайшла выстава "Беларускі лёс XX стагоддзя", прысвечаная М.Купавам 100-годдзю першых беларускіх газет "Наша Доля" і "Наша Ніва", якія ўзнялі хвалю Нацыянальнага Адраджэння на пачатку ХХ стагоддзя. Нельга без хвалявання ўзірацца ў абліччы славутых

музея Максіма Багдановіча ў

Літаратурнага

памяшканні

сыноў Айчыны, што стаялі ля вытокаў магутнай духоўнай і культурнай плыні, якая паскорыла станаўленне нацыі беларусаў, абуджэнне іх самасвядомасці і гістарычнай памяці, ідэі дзяржаўна-палітычнага самавызначэння. Бацька Беларускага Адраджэння Іван Луцкевіч, будучыя класікі Якуб Колас, Янка Купала, Максім Багдановіч, Цётка, Алесь Гарун, Максім Гарэцкі, што са старонак першых нацыянальных газет пускалі ў народ сваё слова аб яго гаротнай долі, заклікалі ўзняць шматмільённы голас за права "людзьмі звацца". На партрэтах мастака яны не толькі гістарычныя постаці, а жывыя, блізкія нам сучаснікі-аднадумцы.

Сярод тых, хто годна працягвае справу вялікіх нашых папярэднікаў, — безумоўна, і папярэднікаў, — безумоўна, і сам Мікола Купава — таленавіты, адданы мастакоўскай і патрыятычнай справе руплівец.

3 дробнай ці заганнай ідэі высокае мастацтва не вырастае, — сказаў на закрыцці выставы народны паэт Ніл Гілевіч. — Мастак Купава жыве лёсам Бацькаўшчыны, штодня сведчыць сваю творчую і грамадзянскую годнасць — на радасць нам усім, на карысць Радзіме і яе светлай, вольнай будучыні.

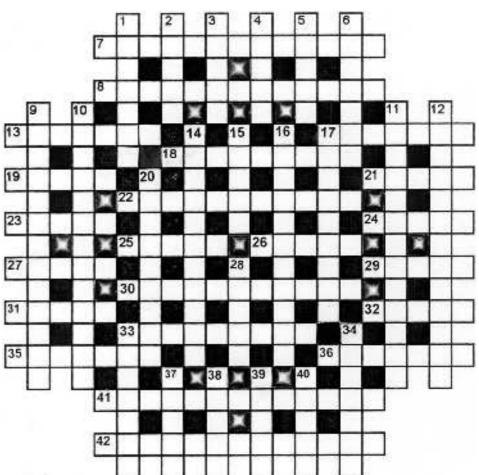
...Тая народная казка, якую колісь ілюстраваў Мікола Купава і якая, па загадзе тагачас нага ідэалагічнага начальства, была знята з продажу (а хутка, перакладзеная на англійскую мову, адправілася ў Індыю), мела назву "Сіняя світа налева пашыта". Бел-чырвона-белую "світу" сваёй душы мастак шые правільна! І ўяўляецца мне тым адважным сённяшнім "Міронам", які раз-пораз узнімае нап беларускім абсягам родны, непераможны, найпрыгажэйшы ў свеце сцяг..

КЛІМЕНЦЕНКА.

КРЫЖАВАНКА

Па гарызанталі: 7. Вінцэт Стафановіч (дырыжор, педагог, з 1837 года кіраваў Мінскім гарадскім аркестрам і музыннай школай) як распаўсюджвальнік музычнай культуры. 8.Перамяшчэнне спартыўнай базы на новае месца (разм.). 13.Металічная пасудзіна з ручкай для піцця, звычайна самаробная. 17. Асабістая незалежнасць, самастойнасць. 18. Дзяўчынка ў адносінах да свайго выхавацеля. 19. Магазін, лаўка. 21. Імя вядомага пісьменніка Петрашкевіча, аўтара драмы "Каралеўска-царская пастка". 22. Усведамленне сэнсу падзеі. 23. Твор Леанілы Чарняўскай для дзяцей. 24. Група ваўкоў (разм.). 25. Пад-раздзяленне для ахоўвання будынка. 26. Спартсмен па класічнай альбо вольнай барацьбе. 27. Сканцэнтраванасць думак на вучобу. 29. Стваральнік літаратурнага або іншага мастацкага твора, навуковай працы, праекта. 30. Разрыхленне бараной зямлі. 31. Частка прасторы, абмежаваная стойкамі, перакладзінамі. 32. Майстар па шыцці і рамонту абутку. 33. Частка тушы, якая прылягае да карка. 35. Невялікая шкляная пасудзіна на ножцы. 36. Былыя, даўно мінулыя часы. 41. Жанчына, якой даручана за кім-небудзь наглядаць. 42. Знікненне пухліны, кровазліцця.

Па вертыкалі: 1. Беларускі народны музычны інструмент у выглядзе дудкі з раструбам. 2. Што даў малады сібірскі докраструови. 2. Штодаў малады спорект доктар пакутніку за свабоду з Піншчыны Юзафу Капцу ў Іркуцку на далейшую дарогу да месца ссылкі? 3. Ніжняе апорнае ляжачае бервяно зруба, як правіла, нашы продкі закладвалі яго толькі пад поўню. 4. Плён, здабытак працы, намаганняў. Абяцанне, клятва не рабіць дрэннага. 6. Металічная пласцінка дугападобнай формы, яна прыбіваецца пад абцас абутку. Чалавек, які па ўласным жаданні бярэ на сябе цяжкія абавязкі. 10. Навука аб рэчывах расліннага і жывёльнага паходжання, якія маюць лекавыя ўласцівасці і ўжываюцца ў медыцыне. 11. Выконванне работы, звязанай з задавальненнем чыіх-небудзь патрэб. 12. Павышэнне, паляпшэнне майстэрства ў працы. 14. Гаспадыня, якая неразумна траціць грошы. 15. Суквецце з патоўшчанай воссю. 16. Паніжэнтурнае, вобразнае апісанне падзеі. 37. Гук не тэмпературы паветра. 17. У хрые пры ўдары па вадзе. 38. Выбранне з адна-

ціянскім веравучэнні канец, пагібель стойных прадметаў асобных з іх, якія высвету. 20. Кавалак дрэва, асколак металу лучаюцца пэўнай якасцю або прыкметай. (разм.). 28. Салодкі кандытарскі выраб у 39. Узнагарода за працу, службу. 40. Скавыглядзе цвёрдай масы з расцёртага сла- мянелая, звычайна жоўтага колеру розных нечніка, арэхаў. 33. Рабочы, які абслу- адценняў, смала хвойных дрэў, ужываецца гоўвае топкі паравых катлоў. 34. Літара для вырабу розных аздоб. турнае, вобразнае апісанне падзеі. 37. Гук

Ала ГРУШЭЎСКАЯ.

АДКАЗЫ НА КРЫЖАВАНКУ, НАДРУКАВАНУЮ Ў №№178—179

Па гарызанталі: 1.Аманал. 4.Катурны. 8.Сваток. 12.Ананас. 13.Хованкі. 14.Пралля. 17.Абкрданне. 18.Тынкаванне. 20.Валун. 21.Цісканіна. 27.Апарня. 28.Лекар. 29.Ссяканне. 32.Убор. 33.Арэна. 34.Колас. 35.Каза. 39.Абіране. 40.Пекар. 41.Каралі. 44.Мілаванне. 45.Пасад. 51.Супакаенне. 52.Развітанне. 54.Ласіна. 55.Атлядка. 56.Унучка. 57.Кравец. 58.Ківанне. 59.Акраса. Па вертыкалі: 1.Ахапак. 2.Агатка. 3.Апанаванне. 5.Адонне. 6.Удар. 7.Накрыўка. 9.Варывенька. 10.Талент. 11.Клявец. 15.Багун. 16.Іканастас. 19.Пісар. 22.Гатунак. 23.Палонік. 24.Яеня. 25.Андарак. 26.Летапіс. 30.Бранзалет. 31.Волас. 36.Націсканне. 37.Песня. 28. Палонік. 24. Усяка. 42. Карак. 43. Карак. 43. Карак. 43. Карак. 44. Карак. 44. Карак. 45. Карак. 45. Карак. 45. Карак. 45. Карак. 46. Карак

38.Пачастунак. 42.Пазногці. 43.Канва. 46.Асілак. 47.Апіска. 48.Канкан. 49.Зника. 50.Седала. 53.Бяда.

ПАМЯЦЬ

На магіле Івана Шамякіна нарэшце паставілі помнік

Помнік зроблены з гранітнага прабівалася праз паліроўку цэнзуры валуна, які прывезлі з Лагойшчыны. Скульптар Іван Міско адпаліраваў толькі "фасадную" частку каменя, астатняе пакінуў як ёсць.

Спалучэнне "апрасаванай" і натуральнай фактур глядзіцца вельмі эфектна, і, дарэчы, наводзіць на думку пра няпросты лёс півменніка. Іван Шамякін лічыцца класікам сацрэалізму. Вядома, аднак, што прыродны талент і творчы тэмперамент пісьменніка не ўціскаўся ў ідэалагічны канон. Рэальнае жыппё, з якога Іван Пятровіч браў вобразы і сюжэты,

і самацэнзуры. У камень скульптар далікатна партрэт пісьменніка і адпаведны надпіс. Стылёва надмагілле стасуецца з помнікамі Караткевіну і Быкаву, што непалалёк

На адкрыцці помніка прысутнічалі сваякі, сябры і калегі вядомага пісьменніка. Але было іх няшмат. Гаварылі пра творчасць, жыццё, па-

Пётра ВАСІЛЕЎСКІ.

Увага, інтэрнет-піраты

Кожны месяц прадпрыемства "Белтэлекам" атрымлівае каля 30 аднатыпных заяв ад грамадзян, якія сталі ахвярамі пірацкага Інтэрнета.

Спецыялісты зазначаюць, што ў такую пастку карыстальнікі трапляюць, як правіла, пры наведванні сайтаў з забаўляльным зместам. На сайце з'яўляецца акенца, якое прапануе бясплатна спампаваць якуюнебудзь карысную праграму. Недастаткова кампетэнтныя карыстальнікі пагаджаюцца. У выніку гэтага яны нясуць значныя страты. Найбольшая сума, якую заплаціў сёлета няўважлівы карыстальнік, склала 2 мільёны рублёў, найменшая — каля 560 тысяч рублёў, паведамляе інтэрнет-партал "Беларускія навіны".

Засталося 9 дзён

вацца і здзіўляцца. Няма,

бадай, такой адметнай падзеі ў

жыцці Беларусі, якую ён не

адзначый бы сваім маста-

грамадскім

культурным

"Народнай волі"!

Вы цудоўна разумееце лёс газеты ў першую чаргу залежыць ад Вас. Будзе заўтрашні дзень і ў нас.

засталося для таго, каб Вы 34а). Хоць, паўтараем, зрабілі перадаплату за буду- яны, як і ўсе астатнія, мочыя нумары "Народнай гуць зрабіць гэта праз волі". Ёсць праблемы з філіялы "Беларусбанка", а

0402280179

Кассир

КВИТАНЦИЯ

Кассир

извещение

Шаноўныя прыхільнікі аформіць перадаплату за паштовыя аддзяленні. ўсё паўгоддзе? Калі ласка, зрабіце гэта за квартал, за два месяцы, за месяц.

Мінчанам зручней пасрэдна праз рэдакцый-Нагадваем: усяго 9 дзён ны офіс (вул.Энгельса,

унн* 100961759

(пенужное рачеркнут)

унн* | 100961759

(ненужное зачеркнут

Плательник

* Запасняется голька при осуществлении операции на уплате напогов

платежа

Плательновк

Сума перадаплаты за месяц ранейшая — 9500 рублёў для індывідуальных чытачоў і 15.000 рублёў Ваша падтрымка — будзе аформіць перадаплату не- для арганізацый, прадпрыемстваў, устаноў, фірм (за два месяцы адпаведна 19.000 і 30.000 рублёў). Банкаўскія рэквізіты "Народнай волі" такія:

УП "Народная воля": фінансамі? He можаце там, дзе іх няма, — праз **p/p 3012006535014, AAT**

код 749

Сумма

код 749

Сумма

Beero

ИЧУП «Народная воля»

ИЧУП «Народная воля»

«Приорбанк» ОАО ЦБУ 113 г.Минск

(фамилия, имя, отчество, адрес)

«Прнорбанк» ОАО ЦБУ 113 г. Минск

(фамилия, имя, отчество, адрес)

Счет попучателя 3012006535014 Лицевой

Предоплата за декабрь 2006 г., январь

Счет получателя 3012006535014 Лицевой

Предоплата за лекабрь 2006 г., январь

февраль, март, апрель, май, июнь 2007 г.

февраль, март, апрель, май, июн

"Пріорбанк", ЦБП 113,

код 749, УНН 100961759. У чарговы раз звяртаем увагу на тое, што перасылаць у рэдакцыю трэба не толькі копію плацежнага дакумента,

запоўненую АБАНЕНЦ-КУЮ КАРТКУ, узор якой друкуем і ў сённяшнім нумары. Зноў жа: запаўняйце выразна, пажадана друкаванымі літарамі.

Разумеем: для шаноўныя чытачы, гэта дадатковыя цяжкасці. Але што зробіш: каб Вы своечасова атрымлівалі газету, мы вымушаны звяртацца з такой просьбай.

"Вы —

з "Народнай воляй", "Народная воля" з Вамі!

БЕЛАРУСКАЯ РЭДАКЦЫЯ РАДЫЁ "ПАЛОНІЯ" Калядны настрой на Твайз хванях. www.palskieradio.pl/polonia/by

Абонентская карточка на номера газеты «Народная воля»

за декабрь 2006 года, за январь, февраль, март, апрель, май, июнь 2007 года

фамилия	ł	
RMN	отч.	
индекс		
	го отделения	
область		
район		
	е населенного	
пункта	inicentening o	
	город, городской поселок, (пужное — подч	поселок, деревн гркауть)
улица	tationics and a said	80 m (\$10.08 C)
пр-т		

(Примечание: в случае получения газеты через

абонентский яниях обязательно укажите

индекс и адрес почтового отделения)

СОВЕТЫ МУДРЕЦОВ

За кем идти, кого нужно разбудить, кого — научить, кого — сторониться...

Люди, говорили древние арабы, делятся на четыре вида: человек, который знает и знает, что он знает, это — сведущий, иди за ним; человек, который знает, но не знает, что он знает, это — спящий, разбуди его; человек, который не знает, но знает, что он не знает, это — ищущий, научи его; человек, который не знает и не знает,что он не знает, это — невежда, сторонись его.

УВАГА!

Усувязі са святамі...

У сувязі з надыходзячымі святамі ў расклады руху міжгародніх і прыгарадных аўтобусаў унесены змены. Як паведаміла прадпры-емства "Мінсктранс", аўто-

бусы па міжнародных маршрутах будуць хадзіць 22 снежня па раскладзе пятніцы, 23 снежня — суботы, 24 снежня — будных дзён, 25 снежня — нядзелі. Аўтобусы па прыгарадных маршрутах 22 снежня бутт снежня будуць накіроўвацца па раскладзе пятніцы, 23 снежня — суботы, 24 і 25 снежня — нядзелі.

Адрас рэдакцыі:

220030, Мінск, вул. Энгельса, 34а. Прыёмная: тэл./факс (017) 206-68-71. Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04, 206-69-06. E-mail: nv@promedia.by http://www.nv-online.info

Індэкс 63222

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могучь друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца тазетай. Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (пас насъеднание ас ра истращы первыдання и выдання изсеста д то кастрычных терет. (пас-веднанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў ТАА "Типография Михайлова", 214020, г.Смаленск, вул. Шаўчэнкі, 86. Па заказе ТАА "Типография Михайлова", 214000, г.Смаленск, вул. Кастрычніцкай рэвалюцыі, д.38, кв.54.Падпісаны ў друк 20.12.2006 у 16.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж: 11000 экз. Заказ №